

Slutningsberetning om Maltbyg- og Hvedeudvalgets Virksomhed vedrørende Byg- og Hvedeavlen.

Foredrag i det kgl. danske Landhusholdningsselskab den 1. April 1903.

Af Forsøgsleder Chr. Sonne.

For Udvalgets Virksomhed vedrørende Maltbygavlen er der — foruden aarlige Beretninger, der findes i „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“ — afgivet foreløbig, samlet Beretning ved et Foredrag i det kgl. Landhusholdningsselskabs Møde d. 5. April 1893. Den paagældende Beretning findes i „Tidsskrift for Landøkonomi“ 1893. Ved et Foredrag i samme Selskab d. 18. Marts 1896 er paa tilsvarende Maade afgivet foreløbig Beretning om Udvalgets Virksomhed vedrørende vor Hvedeavl og dennes Forhold til Mølleindustrien, hvilken Beretning findes i „Tidsskrift for Landbrugets Planteavl“.

De paagældende Beretninger giver Oplysning om Byg- og Hvedeudvalgets Tilblivelseshistorie samt om de Opgaver, der blev underlagte Udvalget. Og endvidere gøres der i disse Rede for Udvalgets indtil da udfoldede Virksomhed samt for de ved denne indvundne Resultater.

Angaaende nærmere Oplysning om de her angivne Forhold skal derfor henvises til de nævnte Beretninger. Her vil det imidlertid formentlig være hensigtsmæssigt kortelig at henpege paa, at det var vore hjemlige Eksportmølleres formentlige Trang til en bedre Formalingshvede end den allerede da ret almindelig dyrkede Square-headhvede, der i 1881 affødte den Henvendelse til Landhusholdningsselskabet, som førte til Nedsættelsen af Hvedeudvalget i 1882. Samt at det paa tilsvarende Maade var den i Brygger- og Eksportørkredse vakte Sans for

Betydningen af den kvalitative Side af Maltbygproduktionen, der gav Stødet til, at Landhusholdningsselskabet i Efteraaret 1882 nedsatte ogsaa et Maltbygudvalg, som i Aaret 1889 forenedes med Hvedeudvalget under Forsæde af Lehnsgreve Danneskjold-Samsøe.

De respektive Maal for begge Udvalgs Virksomhed maatte naturligt blive nær beslægtede. Det Maal, man stillede sig, gik nemlig ud paa dels at udfinde saadanne Sorter og Stammer af henholdsvis Hvede og Byg, som i Henseende til saavel sikker Ydeevne som til Kvalitet maatte vise sig i Besiddelse af den størst mulige Dyrkningsværdi i Forhold til vore hjemlige Krav, samt dels at udfinde de forskellige Dyrkningsvilkaars Evne til at bøje saavel Hvede- som Bygavlen i den ønskede Retning.

Omfattende Dyrkningsforsøg og dertil knyttede, kvalitative Undersøgelser er af Udvalget i de forløbne Aar blevne gennemførte med det nys angivne Maal for Øje. Og idet der i det følgende skal gøres Rede for den Del af den paagældende Virksomhed, som ikke hidtil har været forelagt Offentligheden i Form af en samlet Beretning, skal den Hvedeavlen vedrørende Virksomhed først gøres til Genstand for Omtale.

Det var, som allerede nævnt, i 1896, at der afgaves samlet Beretning om den til da udfoldede Virksomhed vedrørende Hvedeavlen. Det vil altsaa være den efter dette Tidspunkt gennemførte Hvedeforsøgsvirksomhed, som i det følgende fornemmelig skal omhandles. Formen og Retningen af den paagældende Virksomhed har naturligt været betinget af det Standpunkt, hvorpaa man m. H. t. den foreliggende Opgave befandt sig ved Begyndelsen af det paagældende Tidsrum, og i saa Henseende indeholder den nævnte, samlede Beretning udførlig Oplysning, af hvis Hovedpunkter skal anføres følgende:

1. Squareheadhveden har ved Udvalgets indtil 1895 gennemførte Dyrkningsforsøg hævdet sin absolute Overlegenhed overfor de talrige Hvedesorter, med hvilke den har været sammenlignet;
2. Squareheadhvedens forholdsvis stive Straa og gode Aksform maa i Forbindelse med dens i Aarenes Løb vundne Akklimatisering udpege denne Sort som et fortrinligt Grundlag for Udvikling af Stammer med den for vore Forhold størst mulige Dyrkningsværdi;

3. Forsøgene vedrørende Hvedens Saatid har med behørig Tydelighed udpeget den midterste Trediedel af September som det i al Almindelighed i saa Henseende heldigste Tidspunkt — i hvert Fald for Squareheadhvedens Vedkommende;
4. Saamængdeforsøgene, ved hvilke man gennem en Aarrække ved Udsæd medio Septbr. har prøvet Saamængderne 162, 216, 270, 324 og 378 Pd. pr. Td. Ld. (svarende til 6, 8, 10, 12 og 14 Skpr. pr. Td. Ld.) godtgør, at ved Radsaaning har en Saamængde af 8—9 Skpr. og ved Bredsaaning en Saamængde af 9—10 Skpr. givet det største Udbytte;
5. Den Utilfredshed med Squareheadhveden som Formalingsvare, der i 1881 foranledigede Landets Eksportmøllere til at rette den foran omtalte Henvendelse til Landhusholdningsselskabet, som førte til Nedsættelsen af Hvedeudvalget, er i Aarenes Løb hævet. Aarsagen hertil er, at medens vor Eksport af Hvedemel i Slutningen af Halvfjerdserne var meget betydelig — ca. 1 Million Cntr. aarlig — var denne allerede inden Midten af Halvfemserne ophørt og havde endog givet Plads for en Overskudsimport, hvortil yderligere kom en stærk voksende Import af uformalet Hvede. Den danske Mølleindustri arbejdede altsaa allerede da saa godt som udelukkende med det indenlandske Marked for Øje, til hvis Konsum end ydermere Indførelsen af et betydeligt Kvantum uformalet Hvede var nødvendig. For dette hjemlige — mindre fordringsfulde — Marked gør imidlertid vor hjemmeavlede Squarehead meget god Fyldest som Formalingsvare, dels ublandet til Fremstilling af Husholdningsmel og dels blandet med fremmed Hvede til Fremstilling af Bagerimel. Og i sidstnævnte Henseende ser vor hjemlige Mølleindustri sig naturlig henvist til at dække sit Behov af fremmed Hvede med netop saadanne Sorter, som paa en heldig Maade supplerer vor hjemlige Squareheadavl.

Under de saaledes angivne Forhold var det kun naturligt, at man i Møllerkredse allerede i 1895 forlængst havde ladet Modstanden mod Squareheadhveden falde og var gaaet over til den Betragtning, at netop denne Hvedesort baade m. H. Ydeevne, Haardførhed og Kvalitet frembød et for vor hjemlige Hvedeproduktion særdeles godt Grundlag, som Landbruget

gjorde vel i at holde fast ved og om mulig søge udviklet til en endnu højere Dyrkningsværdi.

Det saaledes anførte angiver i korte Træk det Standpunkt, hvorpaa man m. H. t. Hvedeavlens befandt sig paa det Tidspunkt — 1896 — da den foreløbige Beretning om Udvalgets Virksomhed blev fremlagt for Offentligheden. Og Udvalgets Forsøgsvirksomhed, saaledes som denne har været planlagt og gennemført i det derefter følgende Tidsrum, maatte naturligt søges afpasset efter de Opgaver, som i Henhold til det saaledes vundne Standpunkt frembød sig.

I saa Henseende vil det være iøjnefaldende, at Opgaven var bleven i fremtrædende Grad simplificeret derved, at hele den kvalitative Side af Sagen var saa at sige gaaet ud af Dagsordenen. Praktisk taget var man jo nemlig ogsaa i Møllerkredse naaet til Erkendelse af, at for vor hjemlige Hvedeavl er og bliver den hollandske Vægt det afgørende Kriterium for Kvaliteten og for Hvedens dertil knyttede Handelsværdi. Men Udredningen af denne Generalnævner for de kvalitative Egenskaber, hvorefter der spørges paa Hvedemarkedet, er jo for absolut intet at regne i Sammenligning med de Laboratorieundersøgelser og Bagningsforsøg, som man indtil da havde anset det for nødvendigt at underkaste de fra Forsøgene hidrørende Hvedepøver og det deraf indvundne Mel for ad denne majsommelige og forholdsvis kostbare Vej at bestemme Hvedepøvernes Kvalitet.

Allerede den saaledes anførte Omstændighed maatte i meget betydelig Grad begrænse den Udvalget foreliggende Opgave. Men hertil kom yderligere, at Squareheadhvedens hidtil dokumenterede, absolute Overlegenhed i Sammenligning med alle øvrige prøvede Hvedesorter maatte nærmest henvise Udvalget til at koncentrere de aarlige Dyrkningsforsøg om de foreliggende Stammer af Squarehead i Forbindelse med saadanne enkelte andre Hvedesorter, som ifølge indvundne Erfaringer syntes at fortjene Adgang til at forsøge Konkurrencen med denne.

I Syvaaret 1896—1902 har derfor de af Udvalget iværksatte, aarlige Dyrkningsforsøg været gennemførte efter en af de nævnte Hensyn præget Plan. Da de paagældende Dyrkningsforsøg regelmæssig har søgt at optage de indenlandske Squareheadstammer, som udbødes paa det hjemlige Saasædsmarked,

og da Hensynet hertil maatte diktere en vis Varsomhed i Henseende til Publikationen af de indvundne Resultater, har man ment det rigtigt at opsætte denne indtil den nu foretagne Afslutning af den paagældende Forsøgsserie.

Til efterstaaende, skematiske Oversigter over de sammenlignende Dyrkningsforsøg i de enkelte Aar fra 1896 til 1902 skal knyttes følgende orienterende Oplysninger.

De omhandlede Hvededyrkningsforsøg har regelmæssig været installerede paa de samme 5 Forsøgsstationer, som har afgivet Areal til de tilsvarende Bygdyrkningsforsøg, nemlig Wedellsborg, Fyn, Brattingsborg, Samsø, Kristiansminde, Jylland, Gjorsløv, Sjælland og Knuthenborg Avlsgaard, Lolland.

Paa hver af disse Forsøgsstationer udsaaedes de i Oversigten nævnte Hvedeprøver efter en for samtlige Stationer fælles Plan. Udsæden fandt Sted i Renbrak medio September. Der avendtes Radsaaning med en Saamængde af 240 Pd. pr. Td. Ld. samt med en Rækkeafstand af 6". Den enkelte Hvedeprøve udsaaedes paa hver Forsøgsstation paa 4 Parallelparceller à $\frac{1}{100}$ Td. Ld. (5×28 Alen), saaledes at Gennemsnitstallet for en Hvedeprøve for det enkelte Aar normalt hidrører fra $5 \times 4 = 20$ Forsøgsparcereller.

M. H. t. Herkomsten af den til Forsøgene anvendte Saasæd skal bemærkes, at der selvfølgelig paa samtlige 5 Forsøgsstationer er af den enkelte Hvedesort eller Stamme anvendt Saasæd af samme Avl. Ved første Dyrkning i Forsøgsmarkerne af en indenlandsk Hvedestamme er stedse benyttet original Udsæd. Og det kan her anføres, at saa godt som samtlige de i Aarenes Løb, under Forsøgene inddragne, talrige tyske Hvedestammer hidrører fra Deutsche Landwirthschaft Gesellschafts aarlige Udbud af Saahvede. Original Saasæd er endvidere regelmæssig leveret aarlig af de indenlandske Hvedestammer, ligesom der ogsaa gentagende i Forsøgsperioden er anskaffet original Saasæd af de svenske Hvedestammer. Iøvrigt har man for at operere med et Saasædmateriale, der er tilvejebragt under muligst ensartede Dyrkningsvilkaar, ladet Produktionen af Saasæd foregaa paa enkelte af Forsøgsgaardene, hvorfra altsaa Saasæd af den enkelte Stamme fordeltes til samtlige Forsøgsgaarde. I de senere Aar var det imidlertid

fundet hensigtsmæssigt, for fuldstændig at sikre sig mod Blanding af den til Forsøgene benyttede Saavare, at etablere en særlig Sædekornsproduktion udenfor Forsøgsstationerne, hvis Arbejdskraft og disponible Plads var fuldt beslaglagt ved selve Forsøgsafgrøderne. Den paagældende Opgave var af Udvalget overdraget Stationsbestyrer N. Brandt, Majbølle Saftstation pr. Nakskov, som paa anerkendelsesværdig Maade har forstaaet af de talrige under Forsøgene inddragne Sorter og Stammer at levere ublandet, typisk Saavare.

Blandt de gengivne, skematiske Aarsoversigter findes ingen for Aaret 1901. Aarsagen hertil er, at den alt overvejende Del af Forsøgsmarkernes Hvedeafgrøde delte Skæbne med Landets øvrige Hvedemarker og gik bort i Begyndelsen af Aaret 1901, saa Ompløjning af Arealet var nødvendig. De Hvedesorter, af hvilke der i 1901 paa Forsøgsstationerne overvintrede en saa stor Del af Bestanden, at der skønnedes at være Mulighed for Udvikling af en blot nogenlunde respektabel Afgrøde, og som følgelig ikke ompløjedes, var følgende: 2 Urtobastammer, Erh. Frederiksens Krydsninghvede, Meusers Riesen Squarehead, Rimpaus tidlige Bastard Hvede, Svalöfs Grenadérhvede, Topp Squarehead, Alm. Squarehead og Ekstra Squarehead samt Alm. Squarehead fra Skånska Frökontoret, Malmö. Kærneudbyttet af de nævnte Stammer, som gennemgaaende var stærkt medtagne ved Foraarets Komme, var imidlertid i det hele taget saa tarveligt, at en nærmere Redegørelse for de saaledes indvundne Resultater skønnes kun lidet oplysende og derfor ubetimelig.

At Oversigten for 1902 kun indeholder Forsøgsresultater fra 4 Forsøgsstationer, men ikke fra Wedellsborg, skyldes den Omstændighed, at løsgaaende Svin havde paa sidstnævnte Forsøgsstation lige før Høsten ubemærket rodet sig ind under det Forsøgsarealet omgivende, ca. 3 Al. høje Traadnet og ødelagt Forsøgsafgrøderne i saa stort Omfang, at en fuldstændig Kassation af hele det fra denne Station stammende Hvedeforsøgsmateriale for Aaret 1902 er befundet hensigtsmæssigt.

Skønt Hvededyrkningsforsøgene 1895 er omhandlede i den i Foraaret 1896 fremlagte Redegørelse, er det dog fundet naturligt at indlemme en Afdeling af disse i omstaaende Materiale, for derved at lade Tallene for Gennemsnitsudbyttet af

Løbe-Nr.	Hvedesort.	Gennemsnit		
		Pd. pr. Td. Ld.		Hol- landsk Vægt Pd.
		Korn	Halm	
1	Squarehead Erh. Frederiksen	2844	4182	127·3
2	do. Christianssæde	2618	4129	128·1
3	do. Nørregaard (Rødstenseje-Stamme)....	2860	4886	128·3
4	do. Knuthenborg	2726	4255	128·5
5	do. alm. Svalöf	2685	4466	127·9
6	do. alm. Skånska Frökontolet	2806	5028	129·0
7	do. Leutewitzer	2832	4941	126·9
8	do. Bahlson	2652	4824	126·6
9	do. Parson	2340	4465	129·4
10	do. Heines forb.	2719	4855	126·7
11	do. John Speyer	2733	4360	127·2
12	Urtoba, dansk	2508	4784	128·8
13	do. Metz	2632	4752	128·2
14	Carters stand up	3224	5120	127·8
15	do. Hundredfold	1761	3311	130·1

de paagældende Hvedesorter fremtræde som Resultater af ogsaa denne Aargangs Høstudbytte.

Af Oversigten for 1895 vil iøvrigt fremgaa, at det paagældende Aars Hvedeavl var forholdsvis tarvelig og saaledes bidrager til en Reduktion af Tallene for Gennemsnitsudbyttet i Aarene 1895—1902. Naar bortses fra det abnormt ugunstige Hvedeaar 1901 — hvis Resultater som anført helt er udeladte af omstaaende Oversigter — frembyder derimod de øvrige Aargange af den omhandlede Periode ikke stærkt fremtrædende Forskel i Henseende til Hvedeafgrødens Størrelse, men tør alle karakteriseres som nogenlunde normale Hvedeaar; dog saaledes, at Aaret 1898 gav noget under og Aarene 1896 og 1902 noget over Gennemsnitsudbytte.

Som det fremgaa af Oversigten for Forsøgene 1896, omfattede disse en Del ikke hidtil prøvede Hvedesorter, som var indlemmede i Dyrkningsforsøgene i Henhold til den Anbefaling, hvormed Deutsche Landwirthschafts-Gesellschaft ledsagede Udbudet af disse. Som saadanne Sorter kan nævnes: Forskellige Stammer af Urtobahvede, endvidere Molds røde, Franken-

Aar 1895.

Wedellsborg		Kristians- minde		Brattings- borg		Gjorsløv		Knuthenborg		Løbe-Nr.
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Ld. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
2791	3713	2729	2704	2493	3842	4160	7045	2045	3605	1
2914	4201	2705	3279	1992	4673	3309	4696	2170	3797	2
2553	4650	2859	4887	3007	5053	3538	5541	2286	4301	3
2899	4046	2279	3286	2798	4875	3604	5464	2054	3604	4
2565	3712	2356	3053	2565	5030	3572	5766	2364	4766	5
3402	5162	3038	4627	1697	7271	3643	6975	2248	4108	6
3402	5231	2961	4239	2465	4511	3511	6965	1821	3759	7
3216	4875	3154	4898	2131	4921	3169	6207	1589	3216	8
2402	4270	1860	2402	2534	5913	3627	6448	1279	3294	9
3364	5123	3023	4340	2209	5076	3255	6363	1744	3371	10
2945	4270	2511	3363	2565	4409	3627	5804	2015	3952	11
2838	4527	2884	4068	1591	4280	3708	7776	1519	3270	12
3364	5154	2906	4069	1395	4030	3557	6479	1938	4030	13
3538	5433	3309	4356	2480	4650	4882	7517	1860	3643	14
2341	3643	1798	2341	2154	4300	1546	3333	965	2938	15

steiner-, Modell-, Nordstrand- og Epp-Hvede. Samtlige disse Hvedesorter viste sig imidlertid at være i Besiddelse af et saa blødt og langt Straa med dertil svarende Lejesædstilbøjelighed og aaben Akstype, at de efter et Par Aars Dyrkning i Forsøgsmarkerne udelukkedes af Dyrkningsforsøgene som ganske betydningsløse for dansk Hvedeproduktion. Det samme gælder tillige for 2 andre af de i Oversigten for 1896 medtagne Sorter, nemlig Carter's Hundredfold og Amerikansk Kæmpehvede.

Ogsaa Dyrkningsforsøgene i 1898 omfatter, som den paa-gældende Oversigt viser, en Del nye Sorter og Stammer, blandt hvilke navnlig skal fremhæves 8 forskellige Hvedesorter, tiltrukne og leverede af den engelske Sædekornsopdrætter James Webb, samt 6 forskellige Squareheadstammer, tiltrukne og leverede af den tyske Sædekornsopdrætter Beseler, Weende.

Hvad angaar de førstnævnte 8 engelske Hvedesorter, viste kun en enkelt af disse, Webbs new stand up white, sig at besidde en Type og dermed i Forbindelse staaende Dyrknings-

Hvedeforsøgene

Løbe-Nr.	Hvedesort	Gennemsnit		
		Pd. pr. Td. Ld.		Hol- landsk Vægt Pd.
		Korn	Halm	
1	Squarehead, Erh. Frederiksen	4236	7172	130·4
2	do. Christianssæde	4260	6644	130·2
3	do. Rodstenseje	4427	7073	130·2
4	do. Knuthenborg	4307	6853	130·1
5	do. Taastrup	3957	6017	129·9
6	do. Svalöf	4106	6634	131·0
7	do. Skånska Frökontoret	4026	7332	132·3
8	do. Lund, Skaane	3934	6273	128·9
9	do. Heines forb.	3843	7261	130·8
10	do. Strube	4215	6983	129·6
11	do. Probsteier	4099	7140	129·9
12	do. Schönwerda	4271	6747	129·1
13	do. v. Karsdorff	4102	6342	129·3
14	do. Lisz	4042	7065	129·5
15	do. Leutewitzer	3784	6791	129·3
16	do. Winckler	4079	7164	130·0
17	do. Criewener	3675	7783	127·4
18	do. Dania	3663	6101	129·7
19	do. Bahlson	3683	6895	131·0
20	do. Parson	3859	7426	131·5
21	do. Skotsk, John Speyer	3691	7077	130·1
22	Urtoba, Knuthenborg	3955	7698	129·8
23	do. Metz	3784	7729	131·4
24	do. Peters	3685	7467	129·3
25	do. Roeddel	3455	7383	130·3
26	Carters stand up	4487	7162	131·9
27	do. Hundredfold	4229	7658	133·6
28	Frankensteiner	3352	7435	128·9
29	Modell Südow	3446	7499	128·6
30	Nordstrand do.	3556	7432	130·3
31	Epp do.	3300	6990	130·6
32	Amerikansk Kæmpe	3424	6847	127·1
33	Molds røde	3674	5937	132·7

værdi, der gjorde den fortjent til vedblivende at finde Plads i Dyrkningsforsøgene, medens de øvrige Sorter udgik af Forsøgene efter det enkelte Aars Dyrkning. Den saaledes bibe-

Aar 1896.

Wedellsborg		Kristians- minde		Brattings- borg		Gjorsløv		Knuthenborg		Løbe-Nr.
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Ld. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
5102	9352	4206	7468	3821	5940	4532	8206	3519	4893	1
5277	9040	4326	6815	3663	5521	4532	7485	3502	4360	2
5256	9541	4584	7880	3694	5153	4618	7865	3983	5425	3
5541	8570	4463	7828	3705	5473	4326	7656	3502	4738	4
5198	7883	4292	6798	3169	4776	3845	6180	3279	4446	5
4738	9442	3835	6839	3718	5318	4978	7450	3262	4120	6
4941	9617	3921	8127	3543	6111	4120	8137	3605	4669	7
4978	8309	4373	7193	3188	5014	4120	6523	3056	4326	8
4450	9730	3605	7862	3330	5665	4017	7691	3811	5856	9
4738	9133	4326	7088	3887	6101	4687	7708	3440	4937	10
4577	9431	4309	7227	3595	5737	4481	8120	3536	5184	11
5250	8793	4446	7433	3420	5219	4532	7176	3708	5116	12
5404	8151	4223	6764	3238	5356	4498	6798	3149	4642	13
4206	9493	4515	7639	3594	5559	4257	7622	3639	5013	14
4594	8865	3463	7332	3444	5899	4017	7141	3399	4669	15
4638	9267	3966	7193	3739	6365	4257	7450	3794	5545	16
3358	9277	3777	9545	3413	6874	4395	7588	3433	5631	17
4460	7179	3931	6953	3166	5109	3554	6026	3207	5239	18
4374	9634	3583	7742	3275	5442	3914	7056	3262	4601	19
4858	9188	4000	8360	3554	6242	3485	8360	3399	4978	20
5020	9295	3983	7485	3547	5593	2764	8669	3142	4343	21
4947	9301	3708	8309	3744	7354	3811	8274	3536	5253	22
4618	10592	3983	8309	3214	6132	3708	7777	3339	5837	23
4168	9565	3639	8274	3509	6980	4000	7227	3107	5287	24
3471	9301	3468	8240	3251	6269	3914	7759	3169	5346	25
5301	9085	4721	8189	3832	5868	4601	7141	3983	5528	26
5150	9819	4343	9047	3667	6070	4257	7553	3725	5802	27
3643	8858	3159	8068	2973	6293	3639	8000	3245	5957	28
3471	8717	3485	9356	3399	6314	3760	7914	3114	5195	29
3308	9212	3663	8075	3286	6414	3914	7794	3159	5665	30
3622	8092	3365	7656	3128	5950	3176	7914	3210	5339	31
4388	9174	3622	7708	2664	5624	3179	5871	3272	5861	32
4741	7275	3760	6781	3413	4625	3777	6403	2678	4601	33

holdte engelske Sort delte i 1901 Skæbne med det overvejende Flertal af Dyrkningsforsøgets Hvedesorter og gik fuldstændig bort. En i Efteraaret 1901 fra Skånska Frökontolet,

Hvedeforsøgene

Løbe-Nr.	Hvedesort	Gennemsnit		
		Pd. pr. Td. Ld.		Hol- landsk Vægt Pd.
		Korn	Halm	
1	Squarehead, Erh. Frederiksen.....	3727	6217	127·5
2	do. Kristianssæde	3647	6050	128·5
3	do. Rodstenseje	3728	6038	126·6
4	do. Knuthenborg	3957	6375	128·0
5	do. Taastrup	4028	6581	127·3
6	do. Svalöf.....	3821	6353	127·4
7	do. Skånska Frøkontoret.....	3505	6151	127·6
8	do. Lund, Skaane	3994	6821	128·2
9	do. original begrænnter	3515	5880	128·3
10	do. Heines forbedrede	3442	6459	126·4
11	do. Winckler	3683	6595	126·8
12	do. Mettes forb.	3661	5271	126·3
13	do. Leutewitzer	3565	6651	126·6
14	do. v. Karsdorff	3761	6286	125·9
15	do. Schlanstedt.....	3762	5884	127·7
16	do. Strube	3671	6178	127·4
17	do. Schenwerda	3931	6246	124·9
18	do. Lisz	3798	5768	127·7
19	do. Probsteier Shirreff.....	3804	6678	126·5
20	do. Criewener	3314	6960	125·7
21	do. Dania	3763	6519	128·1
22	do. Bahlsons forbedrede	3426	6360	126·4
23	do. Skotsk, John Speyer	3543	5852	126·0
24	Urtoba, Dansk	3491	6813	127·4
25	do. Peters	3587	7038	127·3
26	do. Roeddel	3544	7445	127·9
27	do. Metz	3752	7456	128·3
28	Modell	3456	7406	125·2
29	Nordstrand	3571	7240	127·1
30	Epp	3188	6979	127·2
31	Molds røde.....	3677	6330	130·7
32	Amerikansk Kæmpe	3630	6998	126·0
33	Carters Hundredfold	3692	6269	131·3
34	do. stand up	4003	6178	127·9
35	Frankensteiner	3206	7485	125·6

Malmö, under Navnet: Ny hvid almindelig Hvede mod-
tagen Hvedesort, har imidlertid vist sig at frembyde en saa

Aar 1897.

Wedellsborg		Kristians- minde		Brattings- borg		Gjorsløv		Knuthenborg		Løbe-Nr.
Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
3348	6201	4666	6932	4635	6283	2554	6262	3433	5408	1
3214	6365	4769	6386	4553	6644	2400	5387	3299	5466	2
3471	6592	4614	6582	4511	6201	2647	5717	3396	5099	3
3523	5747	4903	6396	4779	7581	2956	6592	3626	5557	4
3399	6108	5109	6911	4697	7179	3214	6819	3722	5888	5
2441	5634	5026	7777	4759	7601	3142	7344	3739	5909	6
3265	6561	4450	5583	3996	7056	2884	6252	2932	5304	7
3502	6932	5078	6870	4717	7303	3018	7447	3653	5555	8
3574	5737	4460	6458	3729	5614	2709	6149	3104	5442	9
3008	6962	4532	7076	4192	7272	2472	5974	3004	5040	10
2987	7107	4573	7632	4728	7354	2524	6365	3605	4515	11
3811	6458	4542	5624	4223	5335	2287	4275	3440	4662	12
3172	6232	4604	6273	4316	7560	2524	7159	3210	6029	13
2956	5562	4625	6087	4398	6942	3348	7076	3478	5765	14
3471	5583	4903	6324	4151	7385	2863	5284	3420	4844	15
3533	6355	4501	6674	4244	7159	2802	5511	3275	5191	16
2863	3863	5181	7643	4903	7529	2312	6592	3897	5603	17
3554	6716	4656	6747	4687	3554	2760	6468	3334	5353	18
3420	6468	4625	7220	4717	7365	2750	7138	3509	5198	19
2606	6386	4614	7674	4347	8292	2348	6716	2657	5734	20
2544	5047	4820	6510	5119	8611	2657	6777	3674	5651	21
2915	6555	4491	7509	4058	7066	2627	5480	3038	5191	22
3214	5592	4202	5850	4419	6983	2781	5696	3097	4841	23
2966	5320	4810	7715	4017	7993	2833	6541	2829	5995	24
3296	5943	4604	7921	4275	7880	2730	7344	3032	6101	25
2421	6026	4913	9023	4347	8498	3039	7437	3001	6242	26
3296	6726	4841	7581	4625	9857	2936	7004	3062	6101	27
2730	7159	4439	8467	4151	8343	2853	7468	3107	5593	28
2853	6335	4460	8415	4717	7941	2575	7622	3248	5885	29
2369	6149	4275	8013	3904	7910	2596	7395	2797	5428	30
2709	5789	4656	7468	4450	6468	2802	6026	3770	5898	31
2883	6098	4522	8580	4347	7601	2657	7158	3742	5555	32
3451	6747	4460	6350	4965	6571	2554	5799	3032	5377	33
3883	6798	4841	6026	4450	7014	3471	6046	3368	5006	34
2163	7004	4244	8631	3985	8837	2699	7395	2991	5559	35

nær Overensstemmelse med Webbs new stand up white, at det er fundet forsvarligt at identificere den med denne i om-

Hvedeforsøgene

Løbe-Nr.	Hvedesort	Gennemsnit		
		Pd. pr. Td. Ld.		Hollandsk Vægt Pd.
		Korn	Halm	
1	Squarehead, Erh. Frederiksen	3325	7308	127·6
2	do. Christianssæde	3259	7427	126·6
3	do. Nørregaard	3176	7333	127·4
4	do. Knuthenborg	3268	7208	127·4
5	do. Topp-Svalölf	2777	6565	126·1
6	do. Alm. do.	2972	6889	127·1
7	do. Malmö	3334	7441	129·1
8	do. Kinver Malmö	3268	7487	131·1
9	do. original begrannet	3127	7251	127·4
10	do. Heines lange	3165	6939	128·6
11	do. do. korte	3263	6969	128·3
12	do. Webbs selected	3259	7242	127·9
13	do. Winckler	3206	7143	123·5
14	do. Anderbecker forb.	3188	7286	123·5
15	do. Mettes forb.	3187	7065	127·1
16	do. Leutewitzer	3179	7033	128·0
17	do. v. Karsdorff	3242	7155	123·0
18	do. Schlanstedt	3127	6866	127·6
19	do. Strube	3137	7135	128·9
20	do. Schönwerda	3135	7058	123·4
21	do. Crieuener	2944	7447	123·0
22	do. Beseler I	3279	7393	127·5
23	do. do. II	3120	7276	128·1
24	do. do. III	3235	7419	129·0
25	do. do. IV	3143	7171	123·4
26	do. do. V	2893	6910	127·1
27	do. do. VI	3151	7149	123·4
28	Urtoba, dansk	3252	7717	123·3
29	Carters stand up	3331	7175	123·9
30	Webbs do.	3627	7485	123·1
31	do. Windsor forest	3325	7424	130·7
32	do. white queen	3245	7391	130·6
33	do. hybrid king red	3178	7195	129·0
34	do. Challenge	3039	7482	130·9
35	do. Pearl	2846	7553	132·1
36	do. Prince of Wales	2963	7188	123·6
37	Teverson hvid	3444	7498	129·5
38	Amerikansk Kæmpehvede	2392	7633	124·9
39	Norrköping	2784	7299	127·5
40	Weisser Shirreff, Rimpau	2768	7019	123·5

Aar 1898

Wedellsborg		Kristians- minde		Brattings- borg		Gjorsløv		Knuthenborg		Løbe-Nr.
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
4158	7429	2350	6075	4343	8608	2775	6688	2998	7740	1
3988	7744	2469	6600	4268	8383	2938	7050	2630	7358	2
3913	7513	2756	6338	3781	8369	2900	6925	2528	7522	3
3589	7231	2675	5763	4170	8605	2950	6825	2658	7618	4
3163	7178	2144	5325	3806	7319	2275	5750	2495	7255	5
3531	6613	2275	5669	3901	8074	2688	6775	2403	7315	6
3640	7479	2512	6369	4236	8064	3338	7900	2943	7395	7
3646	7304	2619	6694	4303	8348	3075	7738	2698	7353	8
3456	7763	2269	6163	4493	8258	2837	7288	2578	6785	9
3744	7963	2400	6300	4084	8091	2675	6638	2923	5703	10
3650	7345	2350	6188	4116	8234	2888	7088	3310	5990	11
4041	7184	2519	6000	4314	8511	2737	6800	2685	7715	12
4045	7293	2613	7144	4168	7958	2775	6525	2430	6820	13
3621	7860	2450	6225	4073	8028	3113	7400	2683	6918	14
3949	7476	2194	4919	3928	8073	2788	7588	3078	7268	15
4001	7718	2513	6263	4033	8118	2800	6563	2547	6753	16
3940	7398	2719	6288	3999	7801	2913	6938	2638	7350	17
3915	7716	2394	5925	4060	7465	2863	6713	2403	6510	18
4020	7493	2512	6550	4175	7675	2550	7825	2430	6133	19
3755	7414	2525	6144	4208	7768	2613	6738	2575	7225	20
3625	7519	2606	7319	3569	7831	2837	7213	2085	7353	21
3670	7363	2425	6400	4170	7980	3150	7238	2980	7983	22
3427	7348	2263	6163	4301	7699	2950	7238	2660	7935	23
3639	7636	2675	6644	4228	8548	2800	7525	2833	6743	24
3814	7630	2575	6063	3991	8009	2738	7013	2598	7140	25
3561	7527	2425	6025	3614	7761	2463	6388	2400	6650	26
3625	7475	2363	6419	3986	7414	3088	7200	2693	7235	27
3894	7944	2463	6206	4294	9231	2963	7450	2648	7753	28
4505	7625	2875	6413	4734	7516	3513	6863	3530	7458	29
4393	8108	2700	5994	4993	8633	3325	6775	2723	7915	30
3970	8147	2275	5600	4095	7955	3525	7937	2758	7480	31
3694	8275	2588	6181	4606	8444	3138	6825	2198	7228	32
3694	7314	2494	6041	3958	7543	2913	6850	2830	7725	33
3270	7930	2550	6594	3661	7739	2888	7188	2828	7910	34
3450	8440	2463	6238	3575	8100	2625	7188	2115	7798	35
3525	6425	2381	6544	3686	7839	2738	7225	2483	7905	36
3887	8887	2537	6713	4744	8831	3400	7488	2653	6073	37
2765	7275	1963	6250	2985	8765	1875	7663	2370	8210	38
3753	8130	2225	5681	3109	6591	2138	8238	2695	7855	39
2950	7550	2350	6288	3601	7649	2938	7240	2003	6360	40

Hvedeforsøgene
(Herunder tillige anført Dyrknings-

Løbe-Nr.	Hvedesort	Gennemsnit		
		Pd. pr. Td. Ld.		Hol- landsk Vægt Pd.
		Korn	Halm	
1	Squarehead, Erh. Frederiksen.....	3781	5794	134·5
2	do. Christianssæde.....	3694	5659	134·3
3	do. Nørregaard.....	3617	5875	133·2
4	do. Knuthenborg.....	3924	5952	134·5
5	do. Alm. Svalöf.....	3600	6379	132·4
6	do. Topp do.	3034	5456	129·1
7	do. Alm. Skånska Frøkontoret.....	3608	6602	132·7
8	do. original begranter.....	3423	5749	134·4
9	do. Schlanstedt.....	3642	5774	135·0
10	do. Mettes forb.....	3573	5663	134·3
11	do. Strube.....	3520	5535	133·6
12	do. Anderbecker forb.....	3774	6224	134·6
13	do. Heines lange.....	3700	6627	134·2
14	do. do. korte.....	3554	5850	134·5
15	do. Webbs selected.....	3405	7569	130·4
16	do. Original skotsk (Avl 1897).....	3209	5246	135·5
17	do. Beseler I.....	3571	6114	133·4
18	do. do. II.....	3584	5923	133·9
19	do. do. III.....	3474	6170	133·8
20	do. do. IV.....	3336	5639	133·8
21	do. do. V.....	3119	5667	132·3
22	do. do. VI.....	3448	5772	133·3
23	Grenadér Svalöf.....	3525	5343	133·0
24	Weisser Sihrreff Rimpau.....	3258	6567	135·2
25	Tidlig Bastard do.	3201	5349	134·6
26	Urtoba.....	3509	6553	134·8
27	Teverson.....	3556	5846	137·4
28	Norrköping.....	3225	6156	134·6
29	Amerikansk Kæmpehvede.....	3301	6688	132·6
30	Carters stand up.....	3707	6093	135·6
31	Webbs new stand up white.....	3553	5986	135·3
32	Heines storkornede Alberts Vinterbyg.....	3027*)	5936	110·7
33	Jarmans 6rd. Vinterbyg.....	3342*)	4669	108·0

*) Forsøgsafgrødernes Kærneudbytte reduceret ved Fugleangreb hen-

staaende Oversigt over Gennemsnitstallene for samtlige Aar-
ganges Dyrkningsforsøg med den enkelte Hvedesort.

Aar 1899.

forsøg med 2 Vinterbygsorter.)

Wedellsborg		Kristians- minde		Brattings- borg		Gjorsløv		Knuthenborg		Løbe-Nr.
Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
3933	5467	3250	5188	4785	6375	2478	4073	4460	7365	1
3580	5545	3500	5344	4725	7050	2178	3570	4488	6788	2
3618	5808	3267	5683	4863	7125	2353	3540	3983	7218	3
4188	6113	3650	5917	4903	7350	2410	3475	4470	6905	4
2908	5898	3875	7275	4748	7925	2658	3815	3818	6983	5
2333	5168	4019	5919	3660	7450	2023	3153	3135	5590	6
3233	6900	4033	7187	4668	7600	2765	4090	3343	7233	7
3603	5998	3313	5813	4605	7250	2098	3155	3493	6528	8
3415	5810	3408	5717	4755	7175	2368	3155	4263	7013	9
3650	5825	3433	6183	4643	6900	2140	3205	4000	6200	10
3350	5183	3358	5487	4590	6500	2230	3328	4073	7178	11
3173	6303	3692	6042	4737	7467	2645	3735	4325	7525	12
3495	6480	3600	6300	4950	8367	3070	4475	3335	7515	13
3493	6053	3150	5250	4897	7300	2410	3735	3813	6863	14
3000	7350	4081	7694	4863	9525	2079	4975	3000	8300	15
3420	5780	2933	4625	3960	6533	1755	2538	3970	6755	16
3493	6458	3450	5733	4418	7575	2768	4123	3725	6675	17
3578	6373	3483	5367	4318	7223	2463	3533	4080	7120	18
3428	6443	3583	6725	4175	7300	2330	3358	3855	7020	19
3525	6000	3350	5517	3710	6675	2238	3358	3855	6645	20
3423	5978	3183	5367	3498	7025	2083	3498	3403	6468	21
3208	5518	3563	5781	4000	7425	2635	3825	3833	6310	22
3328	4973	3235	5056	4933	7600	2585	3530	3545	5555	23
3163	6768	3113	6425	4645	8325	2630	4310	2740	7010	24
3178	5873	2731	4700	4233	6900	2478	3508	3335	5765	25
3091	7284	3350	6150	4700	7900	3125	4360	3278	7073	26
3408	6243	3738	6300	4160	6535	2810	3970	3665	6183	27
3188	6638	3388	6400	3953	6833	2453	3828	3143	7083	28
2875	6950	3413	6438	4327	8167	2300	4275	3090	7560	29
3450	6375	3355	5588	4637	7100	3000	4445	4093	6958	30
3730	6620	2950	4931	4620	7433	2670	3838	3793	7108	31
2000	2367	2617	3542	3908	5425	2790	3793	3820	4555	32
2708	3743	3488	3875	4888	6175	3775	4128	4353	5423	33

imod og under Høsten.

De foran nævnte 6 Stammer af Beselers Squarehead er karakteriserede ved deres forskellige Længde af Straa og der-

Hvedeforsøgene
(Herunder tillige anført Dyrknings-

Løbe-Nr.	Hvedesort	Gennemsnit		
		Pd. pr. Td. Ld.		Hol- landsk Vægt Pd.
		Korn	Halm	
1	Squarehead, lang Erh. Frederiksen	4036	6011	130'06
2	do. kortere do. do.	4033	6136	130'02
3	do. kortakset do. do.	3674	6071	129'46
4	do. normal do. do.	3986	5853	130'00
5	do. Krydsning do. do.	3935	6373	128'42
6	do. Christianssæde	4064	6113	129'34
7	do. Nørregaard	4152	6197	129'86
8	do. Knuthenborg	4005	5880	130'00
9	do. Topp, Svalöf	3733	6751	121'80
10	do. Alm. do.	3928	6810	126'14
11	do. Ekstra do.	4247	7056	127'8
12	do. Alm. Skånska Frökontoret	3938	6528	129'0
13	do. Kinver do. do.	3939	6645	129'9
14	do. Borst do. do.	4267	6637	129'2
15	do. Strube	4102	6199	130'9
16	do. Mettes forbedrede	4278	6522	130'7
17	do. original begrænnter	4154	6919	130'3
18	do. Beseler I	4162	6023	129'0
19	do. do. II	4333	6519	130'7
20	do. do. III	4128	6427	129'8
21	do. do. IV	3952	6021	130'0
22	do. do. V	3633	5798	129'0
23	do. do. VI	4067	6420	129'7
24	Grenadérhvede, Svalöf	4479	6836	128'6
25	Bahlsons forbedrede	3653	6362	131'9
26	do. regenererede Donhvede	2987	5383	130'9
27	do. do. Kolbehvede	3406	6680	128'7
28	Weisser Shirreff, Rimpau	3690	6602	129'5
29	Teverson	3756	6968	132'2
30	Norrköping	4103	7586	129'2
31	Amerikansk Kæmpehvede	3851	7602	127'8
32	Urtoba	4097	7888	128'9
33	Carters stand up	4006	6012	129'1
34	Webbs new stand up	3826	6003	130'0
35	Tidlig Bastard, Rimpau	3585	5954	128'1
36	Jarmans 6rd. Vinterbyg	3095	3607	100'6
37	Heines storkornede Alberts Vinterbyg	3023	3531	104'9

Aar 1900.

forsøg med 2 Vinterbygsorter.)

Wedellsborg		Kristians- minde		Brattings- borg		Gjorsløv		Knuthenborg		Løbe-Nr.
Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
3656	4444	3208	5303	4323	6178	4900	8212	4093	5918	1
3788	5187	3049	4469	4433	6743	4763	8162	4133	6118	2
3144	5681	3258	5303	3905	5745	4163	7875	3900	5750	3
3763	4537	3558	5313	4200	5875	4550	7800	3858	5740	4
3750	5763	3421	5681	4148	6553	4312	7550	4043	6318	5
3275	4950	3783	5338	4328	5973	4631	8094	4303	6210	6
3931	4744	3336	5399	4358	6093	4450	8225	4183	6523	7
3613	4825	3568	5143	4073	5602	4562	7737	4208	6095	8
3894	5656	3215	6728	3815	6435	3750	8425	3993	6510	9
3856	5694	3940	7015	3638	6313	4375	8462	3830	6565	10
4406	6094	4161	6731	3855	6420	4437	8875	4378	7158	11
3525	5275	3848	6323	3705	6020	4538	8262	4075	6735	12
3563	5669	3908	5988	3830	6670	4475	8275	3918	6623	13
3900	5700	4238	6565	4420	6155	4506	8331	4273	6435	14
3488	5887	3949	5275	4225	5750	4762	8012	4085	6070	15
3850	5863	4145	6134	4183	5593	4900	8325	4313	6693	16
3750	5650	4213	8225	3943	5883	4706	8094	4160	6743	17
3550	5425	4041	4411	3968	5482	4775	7875	4478	6948	18
3931	5894	4141	5446	4396	6204	4862	8000	4333	7053	19
3388	5988	3973	5210	4270	6380	4544	8019	4465	6540	20
3675	4788	3805	5243	4071	5954	4200	7788	4003	6330	21
3094	4481	3626	5249	3504	5546	3925	7500	4015	6213	22
3763	5338	3923	5818	3933	6118	4475	8412	4243	6415	23
4763	5963	3913	5968	4640	6560	4662	8738	4415	6950	24
2863	6063	3644	5304	3875	6050	4137	7938	3748	6453	25
3163	5138	2899	4488	2948	5128	3087	6975	2840	5188	26
3194	5906	3065	5823	3687	7087	3562	7813	3523	6770	27
3100	6125	3935	5995	2823	6478	4238	8162	3355	6248	28
2581	7644	3965	5505	3938	6763	4450	7938	3848	6989	29
3879	5859	4180	7085	4234	8491	4437	8625	3783	7620	30
3500	6575	3939	7209	3983	7318	4037	8638	3748	8268	31
4000	7000	4366	7409	4068	7483	4375	9575	3678	7975	32
3244	5151	4364	5246	4310	6115	4512	7438	3600	6110	33
3100	5575	3779	4669	3767	5669	4637	7438	3545	6663	34
2312	5100	3733	4923	3780	5504	4487	7838	3615	6405	35
1331	2069	3384	2671	3035	2740	4512	6000	3213	4558	36
1106	1781	3290	3055	3423	3203	4044	5531	3253	4065	37

Løbe-Nr.	Hvedesort	Gennemsnit		
		Pd. pr. Td. Ld.		Hol- landsk Vægt Pd.
		Korn	Halm	
1	Squarehead, lang Erh. Frederiksen.....	3937	8082	129.1
2	do. kortere do. do.	3916	8241	129.4
3	do. Nørregaard	4216	8220	129.6
4	do. Rodstenseje.....	4495	8605	129.6
5	do. Knuthenborg	4342	8305	129.7
6	do. Topp Svalöf.....	4130	8906	125.8
7	do. Alm. do.	4019	8671	126.2
8	do. Ekstra do.	3716	8374	128.7
9	do. Renodlade do.	4168	8559	126.6
10	do. Ny, hvid, alm. Skånska Frøkontoret..	4211	7790	128.7
11	do. Kinver do. do. ..	3461	8715	127.5
12	do. Borst do. do. ..	3994	7705	129.8
13	do. Tryggevælde	3904	8531	129.2
14	do. Mettes Quedlinburg	4455	8251	130.7
15	do. Strubes forbedr.	4704	8711	131.1
16	do. Meusers Riesen Grannen.....	3518	8565	128.0
17	do. kortakset Rheinland	4132	7874	130.3
18	do. gml. Shirreffstamme	4375	7541	130.7
19	do. Yorkshirrestamme	3387	6025	129.8
20	Krydsningshvede, Erh. Frederiksen.....	3960	8251	128.7
21	Grenadérhvede, Svalöf.....	4191	8754	129.2
22	Urtoba, dansk	3837	9145	127.7
23	do. tysk	3450	8878	130.0
24	Carters stand up	4300	8191	128.5
25	Tolstorfer Süderbrorup	3861	9953	130.3

med proportionale Akslængder, og saaledes, at Straa og Aks har størst Længde hos Stamme I med regelmæssig Aftagen gennem Stamme II, III og IV til Stamme V, som har meget kort Straa og Aks. Stamme VI derimod regnes af Opdrætterne som normal Hvede, hvis Straa- og Aks-Længde staar imellem de før nævnte Stammer II og III.

Med Hensyn til disse Stammer skal iøvrigt bemærkes, at medens Hovedbestanden af den enkelte Stamme ganske vist udviste en til den foran givne Karakteristik svarende Type, var dog i den modtagne originale Saasæd de enkelte Stammer

Aar 1902

Kristiansminde		Brattingsborg		Gjorsløv		Knuthenborg		Løbe-Nr.
Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	Pd. pr.	Td. Ld.	
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
4156	9681	4538	8813	3050	6775	4005	7060	1
4031	9331	4562	9437	2975	7025	4098	7170	2
4594	8819	4757	9867	3187	7125	4025	7570	3
5106	8444	5067	9758	3375	7587	4432	8610	4
4681	8769	5155	9920	3237	7112	4297	7420	5
4656	9025	5117	9808	3100	7713	3647	9030	6
4344	9431	5120	9640	3037	7813	3577	7800	7
4012	7925	4220	10180	2900	7662	3732	7730	8
4875	9881	5093	9557	2975	7937	3730	6980	9
4981	9031	5143	8945	3075	7125	3647	6060	10
3550	9106	4225	10075	2988	8350	3083	7330	11
4331	7375	4690	9010	3200	6775	3755	7160	12
4056	9050	4147	10027	3562	7737	3850	7310	13
4875	8919	5025	9450	3762	7037	4157	7600	14
5056	8906	5335	10115	4037	7175	4340	8750	15
3963	9544	4283	9593	2713	8075	3112	7050	16
4375	8762	4920	9890	3487	6675	3747	6180	17
4313	8075	4987	9113	3662	7225	4037	5750	18
4512	6475	3925	6150	2112	5087	3798	6390	19
4231	9437	4675	9750	3037	7038	3897	6780	20
4375	8881	4973	10327	3725	8150	3693	7660	21
4087	10731	4750	10500	3325	8188	3237	7160	22
3725	9456	3860	10615	3237	7912	2930	7530	23
4431	7769	4970	10255	3850	7250	3950	7490	24
4356	10462	4705	10920	3375	8712	3010	9720	25

indbyrdes blandede i fremtrædende Grad. Ved de i Foraaret 1898—1900 gennemførte Dyrkningsforsøg med disse Squareheadstammer har der følgelig ved Hjemmeavl af den paagældende Saahvéde været lagt Vægt paa at adskille og bevare netop den for hver enkelt af Stammerne karakteristiske Type i ublandet Tilstand. Af Gennemsnisstillingerne fra det paagældende 3aarige Forsøg vil det ses, at Stammerne I og II, altsaa Stammerne med den største Længde af Straa og Aks, har givet størst Udbytte, samt at Udbyttet aftager nogenlunde proportionalt med Reduktionen i Stammernes Straa- og Aks-

Længde, og saaledes, at navnlig Stamme V giver et kendelig mindre Udbytte end de andre Stammer.

Endnu kan m. H. t. Dyrkningsforsøgene 1897—98 anføres, at disse omfattede nogle fra Mellemsverige modtagne Hvedesorter, „Norrköping Hvede“ og „Teverson Hvede“, som imidlertid ved treaarig sammenlignende Dyrkning viste sig Squareheadhveden underlegen saavel i Henseende til Type som til Udbytte.

I Efteraaret 1898 udsaaedes i Hvedeforsøgsmarkerne ogsaa 2 Vinterbygsorter, nemlig Jarmans 6rd. Vinterbyg (engelsk) samt Heines storkornede Albert Vinterbyg, radsaaede med en Saamængde af 175 Pd. pr. Td. Ld. og med en Rækkeafstand af 6".

Disse to Sorter har — ved Udsæden i Efteraaret 1901 supplerede med flere andre Vinterbygsorter — fra nævnte Tidspunkt aarlig været medtagne i Forsøgsmarkerne sideordnet med de sammenlignede Hvedepøver. I Vinterkampagnen 1900—1901 bukkede imidlertid ogsaa Vinterbygafgrøderne næsten fuldstændig under og maatte opløjes. Foruden denne ekstraordinære Hjem søgelse har iøvrigt disse Afgrøder været stærkt efterstræbte af Fugle som Følge af, at deres Modning normalt falder kendelig tidligere end de øvrige Sædafgrøders. Og trods forskellige trufne Forholdsregler til Afværgelse af de nævnte Fugleangreb har disse dog udøvet en saa forstyrrende Indflydelse paa Udbyttet, at dette kun — og med al Reservation — er gengivet i Aarsoversigterne for resp. Høsten 1899 og 1900, medens Udbyttetallene er udeladte for 1902, hvor Angrebene paa Grund af den langsomme Modning og sene Høst syntes særlig ondartede. —

Paa Grundlag af de her omhandlede 7 enkelte Aarsoversigter er der Pag. 78 o. fig. foretaget en Sammenstilling af de Resultater, der fremgaar af de saaledes foretagne sammenlignende Dyrkningsforsøg. Og navnlig Sammenstillingen Pag. 86 byder formentlig den lettest tilgængelige Oversigt over de forskellige Sorters respektive, af Dyrkningsforsøgene fremgaaede Dyrkningsværdi. De enkelte Sorters gennemsnitlige Kornudbytte er nemlig her angivet i Forhold til det Gennemsnitsudbytte, som Erh. Frederiksens almindelige Squarehead har ydet ved de paagældende Aarganges analoge Dyrkningsforsøg, og saa-

ledes, at Udbyttetallet for den sidstnævnte Sort overalt er sat til 100.

Samtlige Hvedesorter, som opviser et Udbyttetal af 100 og derover, skulde altsaa herefter i Dyrkningsværdi kunne stilles henholdsvis sideordnet med og over Erh. Frederiksens almindelige Squarehead, medens de Sorter, hvis Udbyttetal er lavere end 100, maatte anses for at være denne underlegen. I samme Grad som Forsøgene omfatter et tilstrækkelig langt Aaremaal, der borteliminerer den enkelte Aargangs eventuelt særlige Indflydelse paa den enkelte Hvedesorts Foldydelse, maa dette vel ogsaa siges i al Almindelighed at være Tilfældet. Visse Forbehold ville imidlertid her være paa deres Plads.

Det bør saaledes bemærkes, at Resultatet af Forsøgene 1902 stiller Erh. Frederiksens Squareheadhvede forholdsvis ugunstig i Sammenligning med de sideordnet dyrkede Hvedesorter. En væsentlig medvirkende Aarsag hertil turde være, at Aargangens Karakter ikke — som ellers ofte Tilfældet — stillede de særlig stivstraaede Hvedetyper gunstig i Forhold til de mere blødstraaede Typer med længere Straa og Aks. Kun undtagelsesvis viste nemlig Hveden i 1902 Tilbøjelighed til at gaa saa tidlig og stærkt i Leje, at dette blev føleligt for Kærneudviklingen. Og under disse Omstændigheder, som i det væsentlige ogsaa kunne siges at gælde for Hvedeavlens i 1900, ser vi derfor Kærneudbyttet af Hvede-Sorter og Stammer med forholdsvis lange Aks, saasom f. Eks. Rodstenseje-Squarehead, Tryggevælde-Squarehead og Svalöfs Grenadérhvede, overgaa den kendelig mere stivstraaede og kortaksede Erh. Frederiksens Squarehead, medens denne sidste tør forudsættes omvendt at ville hævde sin Overlegenhed under Forhold, der stiller Hvedens Stivstraaethed paa Prøve. Heraf fremgaar imidlertid, at der ikke tør tillægges de Udbyttetal ubetinget Gyldighed, der alene refererer sig til Dyrkningsforsøg i Aaret 1902, samt at noget tilsvarende tildels gælder Resultatet af saadanne sammenlignende Dyrkningsforsøg, som kun har været gennemførte i Forsøgsperiodens 2 à 3 sidste Aar.

Lades de kun i 1902 prøvede Hvedesorter ude af Betragtning, vil det af Oversigten ses, at kun meget faa af de øvrige Hvedetyper præsterer et Udbytte, der stiller dem i

Aar	Squarehead, Erh. Frederiksen, alm.		Squarehead, Nørregaard (Rødstenseje-Stamme)		Squarehead, Knuthenborg		Squarehead, Svalöf, alm.		Carters stand up	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1902	3916	8241	4216	8220	4342	8305	4019	8671	4300	8191
1900	4033	6136	4152	6197	4005	5880	3928	6810	4006	6012
1899	3781	5794	3617	5875	3924	5952	3600	6379	3707	6093
1898	3325	7308	3176	7333	3268	7208	2972	6889	3831	7175
1897	3727	6217	3728	6088	3957	6375	3821	6853	4008	6178
1896	4236	7172	4427	7073	4307	6853	4106	6634	4487	7162
1895	2844	4182	2860	4886	2726	4255	2685	4466	3224	5419
Genms.	3695	6436	3739	6518	3790	6404	3590	6672	3937	6604

Aar	Squarehead, Topp Svalöf		Squarehead, original be-granter		Webbs new stand up white		Amerikansk Kæmpehvæde		Squarehead, Leutewitzer	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1902	4130	8906	—	—	4211	7790	—	—	—	—
1900	3733	6751	4154	6919	3826	6003	3851	7602	—	—
1899	3034	5456	3423	5749	3553	5986	3301	6688	—	—
1898	2777	6565	3127	7251	3627	7485	2392	7633	3179	7083
1897	—	—	3515	5880	—	—	3620	6998	3565	6651
1896	—	—	—	—	—	—	3424	6847	3784	6791
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	2832	4941
Genms.	3419	6920	3555	6450	3804	6816	3318	7154	3340	6367

Niveau med eller over Erh. Frederiksens Squarehead. Som saadanne kan nævnes den stakkede Borsthvæde fra Skånska Frøkontoret, Malmø, samt Svalöfs Grenadérhvæde, begge med Forholdstallet 104. Imidlertid har disse 2 Sorter kun været inddragne under Forsøgene i henholdsvis de 2 og 3 sidste Forsøgsaar, hvorfor de falder ind under den foran tagne Reservation m. H. t. Korrektheden af de Forholdstal, der er Resultatet af Forsøg, som kun har strakt sig over et begrænset Aaremaal af Forsøgsperiodens sidste Del.

Urtobahvede		Squarehead, Skånska Frø- kontoret, alm.		Squarehead, Christians- sæde		Squarehead, Strubes		Squarehead, Mettes Qued- linburg		Aar
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
3857	9145	—	—	—	—	4704	8711	4455	9251	1902
4097	7888	3938	6528	4064	6113	4102	6199	4278	6522	1900
3509	6553	3608	6602	3694	5659	3520	5535	3573	5663	1899
3252	7717	3334	7441	3259	7427	3137	7135	3187	7065	1898
3491	6813	3505	5151	3647	6059	3671	6178	3661	5271	1897
3955	7698	4026	7332	4260	6644	4215	6983	—	—	1896
2508	4784	2806	5028	2618	4129	—	—	—	—	1895
3521	7228	3536	6514	3592	6005	3892	6790	3831	6554	Genms.

Grenadér- hvede, Svalöf		Squarehead, Kinver, Skånska Frø- kontoret		Squarehead, Schlanstedt		Squarehead, v. Karsdorff		Squarehead, Winckler		Aar
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
4191	8754	3461	8715	—	—	—	—	—	—	1902
4479	6836	3939	6645	—	—	—	—	—	—	1900
3525	5343	—	—	3642	5774	—	—	—	—	1899
—	—	3268	7487	3127	6866	3242	7155	3206	7148	1898
—	—	—	—	3762	5884	3761	6286	3683	6595	1897
—	—	—	—	—	—	4102	6342	3635	7329	1896
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1895
4065	6978	3556	7616	3510	6175	3702	6594	3508	7024	Genms.

Et Par hjemlige Squareheadstammer har i Henseende til Foldudbytte ved det 7aarige Forsøg vist sig at staa fuldt Maal med Erh. Frederiksens Squarehead. Desværre vil imidlertid den i 1901 indtrufne Ødelæggelse af Hvedeavlens paa følelig Maade have ramt særlig den ene af disse Stammer, idet der ikke af denne, som af flere andre værdifulde Stammer, havdes fjorgammel Saasæd i Behold til Udsæd i Efteraaret 1901, hvorfor Arbejdet for Stammens Udvikling har maattet genoptages paa væsentlig forrykket Grundlag.

Aar	Beselers Squarehead, Stamme I		Beselers Squarehead, Stamme II		Beselers Squarehead, Stamme III		Beselers Squarehead, Stamme IV		Beselers Squarehead, Stamme V	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1900	4162	6028	4333	6519	4128	6427	3952	6021	3633	5798
1899	3571	6114	3584	5923	3474	6170	3336	5639	3119	5667
1898	3279	7393	3120	7197	3235	7419	3143	7171	2893	6870
1897	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1896	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genms.	3671	6512	3679	6546	3612	6672	3477	6277	3215	6112

Aar	Squarehead, Schönwerda		Heines lange Squarehead		Heines korte Squarehead		Squarehead, Erh. Frederiksen, lang		Krydsningshvede, Erh. Frederiksen	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1900	—	—	—	—	—	—	3987	8082*)	3960	8251
1899	—	—	3700	6627	3554	5950	4036	6011**)	3935	6373
1898	3135	7058	3165	6939	3263	6969	—	—	—	—
1897	3931	6246	—	—	—	—	—	—	—	—
1896	4271	6747	—	—	—	—	—	—	—	—
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genms.	3779	6684	3433	6783	3409	6410	3987	7047	3948	7312

*) 1902. **) 1900.

Af udenlandske Squareheadstammer er der, som det fremgaar af Oversigten, Anledning til at fremhæve Mettes og Strubes Stammer, af hvilke den første ved 5 Aars Forsøg har Forholdstallet 102, medens den sidste ved 6 Aars Forsøg har Forholdstallet 101. Der turde være Anledning til at fremhæve, at Strubes Squarehead, saaledes som denne foreligger fra Forsøgsafgrøderne i 1902, fremviser en Type, der i alle Henseender sidestiller den med de bedste danske Squareheadstammer og gør den fortjent til at finde Paaagtning som Grundlag for Tiltrækningen af en Stamme af særlig god Type.

Beselers Squarehead, Stamme VI		Weisser Shirreff, Rimpau		Teverson Hvede		Norrköping Hvede		Squarehead, Criowener		Aar		
Pd.	pr. Td.	Ld.	Pd.	pr. Td.	Ld.	Pd.	pr. Td.	Ld.	Pd.		pr. Td.	Ld.
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm			
4067	6420	3690	6602	3756	6968	4103	7536	—	—	1900		
3448	5772	3258	6567	3556	5846	3225	6156	—	—	1899		
3143	7149	2768	7019	3444	7498	2784	7299	2944	7447	1898		
—	—	—	—	—	—	—	—	3314	6960	1897		
—	—	—	—	—	—	—	—	3675	7788	1896		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1895		
3553	6447	3239	6729	3585	6771	3371	6997	3311	7397	Genms.		

Squarehead, Ekstra Svalöf		Squarehead, Borst, Skånska Frø- kontoret		Squarehead, Anderbecker forbedrede		Squarehead, Webbs selected		Aar	
Pd.	pr. Td.	Ld.	Pd.	pr. Td.	Ld.	Pd.	pr. Td.		Ld.
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm		
3716	8374	3994	7705	—	—	—	—	1900	
4247	7056	4267	6637	3774	6224	3405	7569	1899	
—	—	—	—	3188	7286	3259	7242	1898	
—	—	—	—	—	—	—	—	1897	
—	—	—	—	—	—	—	—	1896	
—	—	—	—	—	—	—	—	1895	
3982	7715	4131	7171	3481	6755	3332	7406	Genms.	

Noget tilsvarende synes iøvrigt at gælde om den i Efteraaret 1901 af Trifolium indførte Skotsk Squarehead af Yorkshireafstamning. En mangelfuld Spireevne foranledigede, at denne Stamme i Forsøgsversigten for 1902 staar med et forholdsvis tarveligt Kornudbytte. Fraregnet en lille Indblanding af anden Hvedetype er imidlertid Hovedbestanden i denne Stamme ogsaa af fortrinlig Type og fortjener derfor at udnyttes som Materiale for Stammedannelse.

Endelig skal nævnes Carters stand up white som den Hvedesort, der ved det 7aarige Forsøg har givet det bedste

Aar	Tidlig Bastardhvede, Rimpau		Squarehead, Bahlsons		Squarehead, Parsons		Squarehead, Skotsk, John Speyer		Urtoba, Metz	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1900	3585	5609	—	—	—	—	—	—	—	—
1899	3201	5349	—	—	—	—	—	—	—	—
1898	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1897	—	—	3426	6320	—	—	3543	5852	3752	7456
1896	—	—	3683	6895	3859	7426	3691	7077	3784	7729
1895	—	—	2652	4823	2340	4465	2733	4360	2632	4752
Genms.	3393	5479	3254	6013	3100	5946	3322	5763	3389	6646

Aar	Epp Hvede, Südow		Squarehead, Dania		Molds røde Hvede		Squarehead, Lisz		Squarehead, Probststeier	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1899	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1898	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1897	3188	6979	3763	6519	3677	6330	3798	6509	3804	6678
1896	3300	6990	3663	6101	3674	5937	4042	7065	4099	7140
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genms.	3244	6985	3713	6310	3676	6134	3920	6787	3952	6909

Udbytte, idet den nemlig staar med Forholdstallet 107, medens dens nære Slægtning Webbs new stand up white ved 4 Aars Forsøg staar med Forholdstallet 101. De her nævnte Hvedesorter har kendelig kortere Aks og Straa end Squarehead og er i Overensstemmelse hermed i hvert Fald lidt mere stivstraaede end Squareheadhvedens almindelige Type, ligesom de har en lysere Kærne end denne. Det skal anføres, at den her omhandlede foldrige og værdifulde Carters stand up Hvede tiltrænger — navnlig efter at dennes Grundstamme blev væsentlig ødelagt ved Kalamiteten i 1901 — en Forædling, som tager

Squarehead, Heines forb.		Carters Hundredfold		Franken- steiner Hvede		Modell Hvede, Südow		Nordstrand Hvede, Südow		Aar
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1900
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1899
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1898
3442	6459	3692	6269	3206	7485	3456	7406	3571	7240	1897
3843	7261	4229	7658	3332	7435	3446	7499	3566	7432	1896
2782	4855	1761	3311	—	—	—	—	—	—	1895
3356	6192	3227	5746	3269	7460	3451	7453	3569	7336	Genms.

Urtoba, Peters		Urtoba, Roeddel		Squarehead, Taastrup		Squarehead, Lund, Skaane		Webbs Windsor forest		Aar
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1900
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1899
—	—	—	—	—	—	—	—	3325	7424	1898
3587	7038	3544	7445	4028	6581	3994	6321	—	—	1897
3685	7467	3455	7383	3957	6017	3934	6283	—	—	1896
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1895
3636	7253	3500	7414	3993	6299	3964	6552	3325	7424	Genms.

Sigte paa at modvirke Sortens umiskendelige Tilbøjelighed til med deraf flydende Nedgang i Kærneudbyttet at præstere uforholdsmæssig korte og samtidig dermed tilspidsede Aks.

I det Hele taget gælder det for saavel denne Sort som for Squareheadhveden, at Bestræbelsen for at udvikle kort Straa og dermed følgende korte, sluttede Aks ogsaa kan drives for vidt og udover en økonomisk Grænse. Et tydeligt Eksempel herpaa viser Erh. Frederiksens kortaksede Squarehead, hvis Kornudbytte — jvfr. Oversigten over Dyrkningsforsøget 1900 — er 3 à 4 Cntr. mindre end samme Sædekornsproducents nor-

Aar	Webbs white queen		Webbs hybrid king red		Webbs Challenge		Webbs Prince of Wales		Webbs Pearl wheat	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1902	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1899	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1898	3245	7391	3178	7195	3039	7482	2963	7188	2846	7553
Genms.	3245	7391	3178	7195	3039	7482	2963	7188	2846	7553

Aar	Squarehead, Rodstenseje		Squarehead, Renodlade, Svalöf		Squarehead, Meusers Riesen Grannen		Urtoba, Tysk Stamme		Squarehead, kortakset Rheinland	
	Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1902	4495	8605	4168	8589	3518	8565	3450	8878	4132	7874
1900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1899	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1898	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genms.	4495	8605	4168	8589	3518	8565	3450	8878	4132	7874

male Squareheadstammer. Og ligeledes er der under Omtalen af Beselers 6 Squareheadstammer gjort opmærksom paa, at Udbyttet af disse i alt væsentligt har vist sig ligefrem proportionalt med de respektive Stammers forskellige Akslængde.

Løvrigt vil det være fuldt berettiget at hævde som en tilfredsstillende Kendsgerning, at der af indenlandsk Oprindelse foreligger ikke blot et fortræffeligt Stammemateriale af Squareheadhveden, men at dette ogsaa i meget stort Omfang har fundet Vej til Hvededyrkningens Praksis og utvivlsomt har bidraget til i kendelig Grad at hæve dennes Udbytte. Navnlig den af Erh. Frederiksen tiltrukne Squareheadstamme har herhjemme vundet stor og fortjent Udbredelse. Og i Tilslutning hertil skal anføres, at denne Stamme af Udvalget gentagende har været uddelt i gratis Portioner à 65 Pd. Saasæd til et

Squarehead, original skotsk af Avl 1897		Squarehead, Erh. Frederiksen, kortakset		Bahlsons forbedrede Hvede		Bahlsons regenererede Don-Hvede		Bahlsons regenererede Kolbehvede		Aar
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1902
—	—	3674	6071	3653	6362	2987	5383	3406	6680	1900
3209	5246	—	—	—	—	—	—	—	—	1899
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1898
3209	5246	3674	6071	3653	6362	2987	5383	3406	6680	Genms.

Tolstorfer Süderbrorup		Squarehead, skotsk, gml. Shirreffstamme		Squarehead, Skotsk York- shirestamme		Squarehead fra Tryggevælde		Aar
Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		
Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	
3861	9953	4375	7541	3587	6025	3904	8531	1902
—	—	—	—	—	—	—	—	1900
—	—	—	—	—	—	—	—	1899
—	—	—	—	—	—	—	—	1898
3861	9953	4375	7541	3587	6025	3904	8531	Genms.

større Antal Jordbrugere, som derom indgav Begæring og som paatog sig at sammenligne den saaledes modtagne Stamme med den forud paa Stedet dyrkede Hvede.

For Aarene 1890—93 foreligger saaledes Resultatet af saadanne sammenlignende Forsøg fra 54 Forsøgssteder. Dette udviser et gennemsnitligt Kornudbytte pr. Td. Ld. af 3874 Pd. af Erh. Frederiksens Stamsquarehead mod 3423, eller 451 Pd. mindre, af den dermed sammenlignede lokale Hvede, som i de fleste Tilfælde har været mere eller mindre udartet Squareheadhvede. Til Udsæd i Aarene 1899 og 1900 fordelte Udvalget atter Erh. Frederiksens Stamsquarehead til et større Antal Jordbrugere — det sidstnævnte Aar tillige i Forbindelse med Saasæd af Carters stand up Hvede. Al den saaledes i Efteraaret 1900 fordelte Saahvede mislykkedes og maatte om-

Gennemsnitsudbytte af forskellige Hvedesorter i Sammenligning med Erh. Frederiksens
Alm. Squarehead.

Forsøgsaar		Sort eller Stamme	Udbytte i Pd. pr. Td. Ld.				Forholdstal for Kornudbytte. Erh. Frederik- sens Alm. Squarehead = 100
Antal	Aargang		Hvedesorterne		Erh. Frederiksens Alm. Squarehead		
			Korn	Halm	Korn	Halm	
7	1895—1902	Squarehead, Nørregaard (gl. Rodstenseje-Stamme)	3739	6518	} 3695	} 6136	101
"	—	do. Knuthenborg	3790	6401			103
"	—	do. Alm. Svalöf	3590	6672			97
"	—	Carters stand up white	3937	6604			107
"	—	Urtoba, gl. dansk Stamme	3521	7228			95
6	1895—1900	Squarehead, Alm., Skånska Frøkontoret	3536	6514	} 3658	} 6135	97
"	—	do. Christianssæde	3590	6005			98
"	1896—1902	do. Strube	3892	6790	3836	6811	101
5	1897—1902	do. Mettes Quedlinburg	3831	6554	3756	6739	102
4	1898—1902	do. Topp, Svalöf	3419	6920	} 3764	} 6870	91
"	—	Webbs new stand up white	3804	6816			101
4	1891—1900	Squarehead, original begrænter	3555	6450	3717	6364	96
5	1896—1900	Amerikansk Kæmpehvede	3318	7154	3820	6525	87
4	1895—98	Squarehead, Leutewitzer	3340	6367	3538	6220	95
3	1899—1902	Grenadérhvede, Svalöf	4065	6978	3910	6724	104
3	1898-1900-02	Squarehead, Kinver, Skånska Frøkontoret	3556	7616	3758	7228	95
3	1897—99	do. Schlanstedt	3510	6175	3611	6440	97
3	1896—98	do. v. Karsdorff	3702	6594	} 3763	} 6899	98
"	—	do. Winckler	3508	7024			93
"	—	do. Criewener	3311	7397			88
"	—	do. Schenwerda	3779	6684			100

3	1898—1900	Squarehead, Beselers, Stamme I	3671	6512			99
"	—	do. do. — II	3679	6546			99
"	—	do. do. — III	3612	6672			97
"	—	do. do. — IV	3477	6277			94
"	—	do. do. — V	3215	6112	3713	6413	87
"	—	do. do. — VI	3553	6447			96
"	—	Weisser Shirreff, Rimpau	3239	6729			87
"	—	Teverson Hvede	3585	6771			97
"	—	Norrköping Hvede	3371	6997			91
3	1895—97	Squarehead, Bahlson	3254	6013			90
"	—	do. Skotsk, John Speyer	3322	5763			92
"	—	do. Heines forb.	3356	6192	3602	5857	93
"	—	Urtoba, Metz	3389	6646			94
"	—	Carters Hundredfold	3227	5746			90
2	1898—99	Squarehead, Heines lange	3433	6783			97
"	—	do. do. korte	3409	6410	3553	6551	96
"	—	do. Anderbecker, forb.	3481	6755			98
"	—	do. Webbs selected	3332	7406			94
2	1900—02	do. Erh. Frederiksen, lang	3987	7047			100
"	—	do. Ekstra Svalöf	3982	7415	3975	7189	100
"	—	do. Borst, Skånska Frøkontoret	4131	7171			104
"	—	Krydsningshvede, Erh. Frederiksen	3948	7312			99
2	1899—1900	Tidlig Bastard, Rimpau	3393	5479	3907	5965	87
2	1895—96	Squarehead, Parsons	3100	5946	3540	5677	88
2	1896—97	Frankensteiner	3269	7460			82
"	—	Modell	3451	7453			87
"	—	Nordstrand	3569	7336			90
"	—	Epp	3244	6985	3982	6695	81
"	—	Molds røde	3676	6134			92
"	—	Urtoba, Peters	3636	7253			91
"	—	do. Roeddel	3500	7414			88
"	—	Squarehead, Dania	3713	6310			93

Forsøgsaar		Sort eller Stamme	Udbytte i Pd. pr. Td. Ld.				Forholdstal for Kornudbytte. Erh. Frederik- sens Alm. Squarehead = 100
Antal	Aargang		Hvedesorterne		Erh. Frederiksens Alm. Squarehead		
			Korn	Halm	Korn	Halm	
2	1896-97	Squarehead, Lisz	3920	6787	3982	6695	98
"	—	do. Probsteyer	3952	6909			99
"	—	do. Taastrup	3993	6299			100
"	—	do. Lund, Skaane	3964	6552			100
1	1898	Webbs Windsor forest	3325	7424	3325	7308	100
"	—	do. white queen	3245	7391			98
"	—	do. hybrid king red	3178	7195			96
"	—	do. Challenge	3039	7482			91
"	—	do. Prince of Wales	2963	7188			89
"	—	do. Pearl	2846	7553			86
1	1899	Squarehead, original, Skotsk (Avl 1897)	3209	5246	3781	5794	85
1	1900	do. kortakset, Erh. Frederiksen	3674	6071	4033	6136	91
"	—	do. Bahlsons forb.	3653	6362			91
"	—	Bahlsons regenererede Don-Hvede	2987	5383			74
"	—	do. — Kolbehvede	3406	6680			84
1	1902	Squarehead, Rodstenseje	4495	8605	3916	8241	115
"	—	do. Renodlade, Svalöf	4168	8589			106
"	—	do. Meusers Riesen Grannen	3519	8565			90
"	—	do. kortakset, Rheinland	4132	7874			105
"	—	do. Skotsk, gml. Shirreffstamme	4375	7541			112 ¹⁾
"	—	do. — Yorkshirrestamme	3587	6027			92 ¹⁾
"	—	do. Tryggevalde	3904	8531	100		
"	—	Urtoba, Tysk Stamme	3450	8878	88		
"	—	Tolstorfer Süderbrorup	3361	9953	99		

¹⁾ Indførte af Trifolium Efteraaret 1901.

pløjes. For den i Efteraaret 1899 udsendte Saahvede foreligger der imidlertid Høstresultat for 60 Jordbrug, hvis Gennemsnitstal for Kornudbyttet pr. Td. Ld. er 3649 Pd. og 3462 Pd. for henholdsvis Erh. Frederiksens Stamsquarehead og den lokale Hvede — altsaa pr. Td. Ld. 187 Pd. Kærne i den førstnævnte Stammes Favør. Ved dette sidste Forsøg har denne Stammes Overlegenhed over den lokale Hvede altsaa ikke været saa stor som ved de tilsvarende Forsøg først i Halvfemserne. I saa Henseende tør der formentlig regnes med, at Aaret 1900, som foran anført, ikke i saa stort Omfang som normalt dokumenterede de stivstraaede Hvedetyper Overlegenhed over de mere blødstraaede Typer. Samt at „den lokale Hvede“ eller den Hvedetype, som i de seneste Aar gennemgaaende dyrkes Landet over, repræsenterer et kendeligt Fremskridt i Sammenligning med den Type, som en halv Snes Aar tidligere var almindelig dyrket. Og til denne Hævning af Niveaueet for Typen af den almindelig dyrkede Squarehead har navnlig Erh. Frederiksens Stamsquarehead ydet et meget betydningsfuldt Bidrag.

Naar man ser paa Tallene for Kornudbyttet pr. Td. Ld., saaledes som disse fremtræder saavel i Oversigten over de fleraarige Resultater fra de 5 Hovedforsøgsstationer som i de umiddelbart foran meddelte Resultater for Dyrkningsforsøg i et større Antal spredte Jordbrug, er der jo i og for sig kun Anledning til Tilfredshed over det gennemsnitlige Udbytte af Hvedeafgrøderne. Thi en Gennemsnitsavl af mellem $3\frac{1}{2}$ og 4 Tusind Pd. Hvede pr. Td. Ld. maa jo forekomme ganske respektabel, navnlig sammenholdt med det Gennemsnitsudbytte af de andre Kornarter, hvormed man her til Lands har maattet lade sig nøje. Den Reduktion af Landets Hvedeareal, som har fundet Sted i den sidste Snes Aar og særlig i denne Perodes sidste Halvdel, maa imidlertid forudsættes i og for sig at have hævet Landets gennemsnitlige Hvedeudbytte pr. Arealenhed. Reduktionen har jo nemlig omfattet særlig den ringere Del af Hvedearealerne, saaledes at kun den frugtbareste og mest produktive Del af disse er bleven bevaret for Hvededyrkningen. Dennes nævnte Aftagen, der finder sin naturlige Forklaring i den forholdsvis betydelige Prisreduktion, som Hveden i det paagældende Tidsrum er undergaaet, fremgaar iøvrigt af følgende Tal:

1876	112,300	Tdr. Ld.
1881	101,300	—
1888	88,000	—
1896	62,400	—
1901	74,000	—

Squareheadhveden udsaaedes første Gang her i Landet i 1874 og var følgelig endnu kun forholdsvis lidet dyrket paa det Hvedeareal, der ovenfor er angivet for Opgørelsen 1876. Naar det saa erindres, at Jordens Produktionsevne formentlig fra 1876 til Aarhundredets Udløb er gaaet betydelig frem, endvidere at Squareheadhvedens almindelige Dyrkning i og for sig tør regnes at have hævet det gennemsnitlige Hvedeudbytte med adskillige Fold, samt at Reduktionen af Hvedearealet særlig har skaaret den tarvelige Del af dette bort, er der maaske nogen Anledning til at tro, at det Hvedekvantum, som omkring Aaret 1900 er produceret paa det reducerede Hvedeareal, ikke er saa overmaade meget mindre end det, der midt i Halvfjerterne produceredes paa det betydelig større Areal. Thi vel dokumenterer hosstaaende Oversigt over den i Aarenes Løb stedfundne Forskydning i Ud- og Indførslen af Hvede og Hvedemel, at i Nationens Hvedekonsum spiller den hjemlige Hvedeproduktion en nogenlunde jævnt aftagende Rolle. Men det paagældende Forhold beviser jo i og for sig ikke, at det er Landets Hvedeproduktion, som er undergaaet en gradvis Aftagen og derved har nødvendiggjort en stærkt stigende Import. I saa Henseende spiller utvivlsomt en stærkt tiltagende Konsum Hovedrollen, idet denne er en naturlig Følge af, at Hvedeprisen i Aarenes Løb er bleven væsentlig lavere og naaet ned til ikke at fjerne sig synderligt fra Rugprisen, saaledes at Hveden endog i de senere Aar har fundet Anvendelse som Fodersæd.

En stærkt stigende Indførsel af saavel Hvede som Hvedemel er imidlertid altsaa en Kendsgerning, som nærmere illustreres af hosstaaende Oversigt. Denne gengiver Ind- og Udførselstallene, specificeret for de sidste 12 Aar, og iøvrigt ved Gennemsnitstal for 5—10aarige Perioder, regnede fra 1866.

Tallene for 1901 og 1902 er selvfølgelig af den Grund saa abnorm høje, at Landets Hvedeavl 1901 var for næsten intet at regne. Men iøvrigt viser Oversigten, at medens der

Indførsel og Udførsel af Hvede og Mel.

(Indtil 1898 opgjort for Landbrugsaaet $0: \frac{1}{10} - \frac{80}{10}$; derefter for Kalenderaaret.)

Aar	Hvede i Tdr.			Hvedemel i Cntr.			Overskudsindførsel af Mel og Hvede, svarende til ialt Tdr. Hvede. 154 Pd. Mel regnet = 1 Td. Hvede
	Udførsel	Indførsel	Overskudsindførsel	Udførsel	Indførsel	Overskudsindførsel	
1891	259·500	639·700	380·200	366·900	117·400	÷ 249·500	218·200
1892	333·300	529·900	196·600	290·100	140·600	÷ 149·500	99·500
1893	305·400	644·800	339·400	245·200	170·600	÷ 74·600	290·900
1894	163·000	670·000	507·000	177·100	229·900	52·800	541·300
1895	92·100	709·300	617·200	114·300	323·300	209·000	752·600
1896	125·900	643·200	517·300	92·900	269·400	176·500	631·900
1897	149·800	522·700	372·900	92·100	276·000	183·900	492·300
1898	223·000	693·000	470·000	136·000	346·500	210·500	606·700
1899	134·200	694·400	560·200	86·100	474·900	388·800	812·700
1900	212·900	566·200	353·300	131·200	365·400	234·200	505·400
1901	359·700	1·277·800	918·100	91·000	624·100	533·100	1·264·200
1902	307·800	1·090·900	783·100	102·700	682·600	579·900	1·159·700
I Gennemsnit							
1866—75	416·700	89·400	÷ 327·300	392·200	4·600	÷ 387·600	÷ 579·100
1876—81	266·600	274·400	7·800	1·028·400	16·400	÷ 1·012·000	÷ 649·300
1882—90	188·500	555·300	366·800	698·100	51·300	÷ 646·800	÷ 53·100
1891—95	230·600	638·700	408·100	238·700	196·400	÷ 42·300	380·600
1896—1900	169·200	623·900	454·700	107·700	346·500	233·800	609·800
1901—02	333·800	1·184·400	850·600	96·900	653·400	556·500	1·112·000

paa det Tidspunkt, hvor Hvedeudvalget traadte i Virksomhed, havdes en Overskudsudførsel af Hvede og Mel, svarende til ca. 650·000 Tdr. Hvede, saa er denne i Femaaersperioden 1896—1900 bleven forandret til en Overskudsindførsel af rigelig 600·000 Tdr., eller med andre Ord en Differents svarende til $1\frac{1}{4}$ Million Tdr. Hvede. Det er paa Hvedemelet, at Hovedparten af den saaledes stedfundne Forskydning falder. Thi i Slutningen af Halvfjerserne androg den aarlige Overskudseksport af Hvedemel omkring 1 Million Cntr., medens denne nu er afløst af en Overskudsindførsel, der normalt varierer mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{2}$ Mill. Cntr. Hvor stærkt end den indenlandske Konsum er tiltaget i

den her omhandlede Periode, vil den dog ikke have formaaet at holde vor Mølleindustri skadesløs for, at der i Stedet for vor forhen betydelige Meleksport er traadt en jevnt stigende Overskudsindførsel. Det turde nemlig være en ubestridelig Kendsgerning, at vor hjemlige Mølleindustri — navnlig den Del af denne, som fornemmelig i Udlandet søgte Afsætning for sit Produkt — i den sidste Snes Aar har virket under vanskelige Modgangskaar. I hvert Fald er det forgæves, at den har haabet paa gennem Toldlovgivningen at modtage en Haandsrækning til Støtte i den ulige Konkurrence med den i Virkeligheden subventionerede Import af Hvedemel fra vore sydlige Naboer.

Saaledes som Vilkaarene for vor Mølleindustri efterhaanden har udviklet sig og begrænset denne til saa godt som udelukkende at virke for det hjemlige Marked, er imidlertid Spørgsmaalet om den hjemmeavlede Hvedes indre kvalitative Egenskaber trængt fuldstændig tilbage. Allerede ved den i Foraaret 1896 afgivne Beretning om Hvedeudvalgets Forsøgsvirksomhed blev der af Repræsentanter for Mølleindustrien ytret fuld Forstaaelse af, at Udvalget erklærede ved den forestaaende Forsøgsvirksomhed at ville lade Spørgsmaalet om Hvedens indre Egenskaber ligge som et Spørgsmaal, der ret beset savnede praktisk Interesse for saavel vor Hvedeavl som vor Mølleindustri.

Det bliver derfor nærmest af historisk Interesse her at minde om, at hvad der i sin Tid væsentlig bidrog til Hvedeudvalgets Tilblivelse var den i Møllerkredse raadende Tro paa, at man ad Forskningens Vej skulde kunne naa at bibringe den her i Landet avlede Hvede saadanne efterstræbte indre kvalitative Egenskaber, som skulde give dansk Hvedemel den tilsigtede gunstige Stilling paa Udlandets Marked.

Den saaledes formulerede Opgave har imidlertid maattet erkendes som praktisk taget uløselig. Det er nemlig gennem Udvalgets Forsøgsvirksomhed tilfulde godtgjort, at det i dominerende Grad er Klima (Aargang) og Jordbund, der betinger Hvedens indre Egenskaber, medens Indflydelsen af Sorten og de andre enkelte Dyrkningsvilkaar, over hvilke man i hvert Fald til Dels er Herre, i saa Henseende først i anden Række gør sig gældende.

Overfor denne Kendsgerning er der fra et Forsøgslederstandpunkt formentlig nogen Tilfredsstillelse at hente i den Betragtning, at selv om Resultatet af Forsøgsvirksomheden var bleven kendelig mere positivt m. H. t. Adgangen til i Praksis at bøje Hvedens indre Egenskaber i den ønskede Retning, vilde dette dog formentlig ikke i nogen Maade have formaaet at vende Bevægelsesretningen i vor Meleksport til det bedre. Thi den Skæbne, som vor Mølleindustri og dennes Meleksport i den sidste Snest Aar er undergaaet, tør sikkert regnes at være et af en Række ugunstige Omstændigheder fremgaaet Resultat, som ikke i nævneværdig Grad vilde være blevet anderledes, selv om Indlandets Hvedeavl havde frembudt større kvalitativ Lødigheid.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder tør det imidlertid i 1903 med end større Styrke end i 1896 hævdes, at den enkelte Hvedesorts Dyrkningsværdi i al Almindelighed kun er at fastsætte paa Grundlag af dens kvantitative Ydeevne.

Og set saaledes er det maaske tilladeligt at regne med, at vore Dages Hvedeavl frembyder et nogenlunde tilfredsstillende Udgangspunkt for den Virksomhed, som nu herhjemme tager Tilvejebringelsen af det bedst mulige Hvededyrkningsmateriale i Hænde.

Vi vender os herefter til Udvalgets Virksomhed vedrørende Maltbygavlen. For den Del af denne, som ligger forud for Foraaret 1893, er der, som tidligere omtalt, gjort udførlig Rede i den samlede Beretning, som til det anførte Tidspunkt fremlagdes for Offentligheden. Det bliver følgelig Virksomheden i Tiaaret 1893—1902, som her nærmest skal omhandles. I Lighed med, hvad der fandt Sted under Omtalen af Virksomheden vedrørende Hvedeavlen, skal imidlertid som Indledning ogsaa her kortelig gengives Hovedpunkterne af den i Foraaret 1893 fremkomne Publikation om Maltbyudvalgets indtil da udfoldede Virksomhed. Som saadanne Hovedpunkter kan anføres:

1. Udvalgets omfattende Forsøg vedrørende Høsttidens og Høstmaadens Indflydelse paa Bygafgrødens Kvalitet

var med Udgangen af 1892 bragt til Afslutning. Og det Resultat, hvortil man i saa Henseende var naaet, gik ud paa, at Praksis i al Almindelighed vil staa sig bedst ved ikke at meje Bygget forinden Udviklingen er forholdsvis vidt fremskredet — efter Omstændighederne i det tidligste ved Gulmodenhedsstadiet og iøvrigt indtil Fuldmodenhedsstadiets Indtræden — samt at man ved Valget af Høstmaade maa holde sig for Øje, at Bygget saa vidt muligt beskyttes mod Regn under dets Henstand i Marken mellem Mejning og Hjemkørsel.

2. I al Almindelighed aftager Byggets Værdi som Maltvare med et stigende Kvælstofindhold, og under de saaledes foreliggende Omstændigheder bliver altsaa Opgaven for Maltbygproducenterne at fremstille kvælstoffattigt Byg.
3. Tidlig Udsæd befordrer Byggets Kvalitet, idet Forholdet i den store Almindelighed er dette, at Byggets Kvælstofindhold stiger og dets Kvalitet som Maltvare aftager med den senere Saatid. Ogsaa i Henseende til kvantitativt Udbytte godtgør de foreliggende Forsøgsresultater, at en tidlig Udsæd er at foretrække, idet Maksimumsudbyttet opnaas ved en Udsæd, foretagen umiddelbart efter at Jorden med Foraarets Indtræden er bleven bekvem.
4. Udsædsmængden af Bygget kan veksle indenfor temmelig vide Grænser, uden at Afgrøden paavirkes kendelig deraf. Dog viser Forsøgene med ønskelig Tydelighed, at medens der paa Jorder, som giver Bygafgrøder paa 17—18 Fold og derover, er naaet størst Udbytte ved en Saamængde af 135 Pd. pr. Td. Ld. — baade ved Radsaaning og Bredsaaning — har det overfor Jorder med gradvis lavere Produktionsevne vist sig mest lønnende at benytte i tilsvarende Grad stigende Saamængde — lige op til 225 Pd. pr. Td. Ld.
5. Avlsstedets og Aargangens Indflydelse paa Maltbygavlens Kvalitet er absolut dominerende i Forhold til den Indflydelse, som øvrige Dyrkningsvilkaar udøver paa denne. Heraf fremgaar, at det kun er de Jordbrug, som normalt kan præstere god Maltvare, der særlig bør lægge Vægt paa at anvende Saasæd af Bygsorter, der erfarings-

mæssigt vides at tildele Afgrøden en god Kvalitet. I Jordbrug derimod, der normalt kun præsterer ordinær Maltvare, maa det i endnu højere Grad end i de gode Maltbyggegne blive Hensynet til den kvantitative Ydeevne, der bestemmer Valget af Saasæden.

Det saaledes anførte repræsenterede ved Begyndelsen af Aaret 1893 Udgangspunktet for Planlægningen af Udvalgets fortsatte Bygforsøgsvirksomhed. Og i god Overensstemmelse hermed har Udvalget betragtet Undersøgelserne vedrørende de mere specielle Dyrkningsvilkaar, saasom Høsttid, Høstmaade, Saatid, Saamængde o. s. v., som afsluttede med den i 1893 publicerede Redegørelse, og har derfor i det her omhandlede Tiaar 1893—1902 kocentreret Forsøgene om en sammenlignende Dyrkning af et større Antal Byg-Sorter og Stammer. Det overvejende Flertal af disse har været at henføre til Maltbygtypen, nogle imidlertid ogsaa til den grovere Foderbygtype, og under Forsøgene har tillige været inddraget et mindre Antal Stammer af 6rd. Byg.

De paagældende Forsøg har regelmæssig været installerede paa de under Omtalen af Hvedeforsøgene nævnte 5 faste Forsøgsstationer, af hvilke hver enkelt har afgivet til de aarlige Bygdyrkningsforsøg et Areal af ca. 2 Tdr. Ld., som Aaret forud har baaret Hvede. Efter en for alle 5 Stationer fælles Plan udsaaedes Bygget først i April — eller saasnart Jorden var bleven bekvem — og saaledes, at den enkelte Prøve paa hver Station udsaaedes i 4 Parallelparceller à $\frac{1}{100}$ Td. Ld. Der anvendtes Radsaaning med en Rækkeafstand af 6", og Saamængden var 175 Pd. pr. Td. Ld. Det 6rd. Byg udsaaedes til 3 forskellige Tidspunkter med 14 Dages Mellemrum, idet 1. Udsæd foretoges samtidig med Udsæden af det 2rd. Byg.

Sideordnet med de her nævnte Dyrkningsforsøg paa de 5 faste Forsøgsstationer har Udvalget i saa stort Omfang, som dets Midler tillod det, aarlig foretaget en Fordeling til fortrinsvis mindre Jordbrugere af saadanne Bygsorter, som ifølge indvundne Forsøgsresultater skønnedes i Besiddelse af en Dyrkningsværdi, der hjemlede dem Adkomst til i større Omfang at stilles til Raadighed for Landbrugets Praksis. Den paagældende Bygfordeling har for den overvejende Del omfattet Saasædportioner à 50 Pd. Dog er der ogsaa i mindre Omfang fordelt Saasædportioner paa 10 eller 25 Pd., nemlig

til Husmænd, hvis Bygareal var for begrænset til Anvendelse af større Forsøgsprøver. Saasæden er stedse udleveret gratis, mod at Modtagerne forpligtede sig til efter en af Udvalget given nærmere Anvisning at udsaa det modtagne Byg til sammenlignende Dyrkning med det forud paa Stedet dyrkede Byg, samt efter Høst at indsende udfyldt Skema vedrørende Dyrkningsvilkaar for og Udbytte af de saaledes sideordnet dyrkede Bygsorter, af hvilke endvidere krævedes indsendt en mindre Kornprøve for at underkastes faglig Kvalitetsbedømmelse.

Den paagældende Fordeling af Saabyg er i Aarenes Løb foretaget i ret betydeligt Omfang, i hvilken Henseende skal oplyses følgende Data:

Til 1892 — inkl. — var uddelt til 1473 Jordbrugere		
2274 Port. Saabyg à 50 Pd.	113·700 Pd.	
Fra 1893—1902 var uddelt til ialt 1467 Jordbrugere:		
1680 Port. à 50 Pd.	84·000 Pd.	} 92·500 —
100 Port. à 25 Pd.	2·500 —	
600 Port. à 10 Pd.	6·000 —	

Ialt følgelig til 2940 Jordbrugere 206·200 Pd. Saabyg.

Medens Udvalget i Forsøgsperioden indtil 1892 i vid Udstrækning lod foretage Analyser — navnlig Kvælstofanalyser — af det fra Bygforsøgene hidrørende Materiale, har man i den sidste 10aarige Forsøgsperiode indskrænket sig til at bestemme de enkelte Bygprøvers Kvalitet ved en faglig Bedømmelse, saaledes som denne ogsaa i den først omhandlede Forsøgsperiode stedse foretoges sideordnet med Analyserne. Med Undtagelse af de Bygprøver, der stammer fra sammenlignende Dyrkningsforsøg i Husmandsbrug — for hvilke Bygavlens indre Egenskaber som Maltvare er ganske uden Betydning — har den nævnte Kvalitetsbedømmelse regelmæssig omfattet samtlige de fra Aarets Dyrkningsforsøg hidrørende Bygprøver, hvis Antal gennemgaaende snarere har været over end under 500 aarlig. Ved den nævnte Bedømmelse har stedse været anvendt et Pointssystem, der tildeler indtil 8 Points for hver

af Egenskaberne Form, Farve og Kvalitet, og som iøvrigt anvender følgende Klassifikation:

Klasse 1.	Ekstrafint Maltbyg . . .	Minimum 20 Points.
— 2.	Fint Maltbyg	— 16 —
— 3.	Smukt Maltbyg	— 12 —
— 4.	Godt Maltbyg	— 10 —
— 5.	Maltbyg	— 8 —
— 6.	Alm. Handelsvare . . .	— 5 —
— 7.	Simplere Handelsvare .	— 3 —

Naar Udvalget har set sig i Stand til saaledes regelmæssig aarlig at faa underkastet det omfattende Bygforsøgsmateriale en Kvalitetsbedømmelse, skyldes dette den beredvillige Bistand, det i saa Henseende har fundet hos en Række Fagmænd, blandt hvilke Udvalget med særlig Paaskønnelse nævner d'Hrr. Grosserer S. Plum, Professor W. Johannsen, Grosserer O. Muus og Købmand Thousig.

Iøvrigt har der for Bygforsøgenes Vedkommende lige siden disses Iværksættelse i 1883 fundet regelmæssige, aarlige Publikationer Sted vedrørende Virksomhedsplanen og Resultatet af Aarets Forsøg. Og for Tidsrummet fra 1893 til 1901 har der desuden aarlig paa de samv. sjæll. Landboforeningers Delegeretmøder været gjort mundtlig Rede for Hovedresultaterne af Aarets Forsøg. Under de saaledes angivne Omstændigheder skønnes der ikke at være Anledning til paany at gengive de tabellariske Oversigter over de enkelte Aarganges Forsøgsresultater. Kun for sidste Høsts Vedkommende er Resultaterne ikke tidligere blevne publicerede, hvorfor de hid sættes her, ledsagede af de sædvanlige Oplysninger om Nedbørsforholdene paa de respektive Forsøgsstationer i Byggets Vækstperiode.

Resultatet af Dyrkningsforsøgene i 1902 harmonerer i alt væsentligt med de foregaaende Aars Resultater, hvilket yderligere fremgaar af den Pag. 102 angivne Oversigt over Gennemsnitsudbyttet af de forskellige Bygsorter ved Henførelse af disse til 4 Hovedgrupper. Det herved fremkomne Resultat: Prenticeformerne ca. 1 Fold mere end Chevalierformerne og disse atter ca. 1 Fold mere end Goldthorppformerne, harmonerer nemlig netop med Erfaringerne fra de forudgaaende Aars Forsøg.

Forsøg paa de 5 faste Forsøgsstationer med 2radet Byg. Hver paa 4 Parceller à $\frac{1}{100}$ Td. Ld. Saamængden er

Løbe-Nr.	Bygsort.	Gennemsnit af de 5 Forsøgsstationers Afgrøde						
		Udbytte pr. Td. Ld.		Kvalitet				Hol-landsk Vægt Pd.
		Korn Pd.	Halm Pd.	Points				
				Form	Farve	Kvalitet	Ialt	
1	Prenticebyg, Skånska Frøkontoret..	3392	4365	5·0	3·4	4·4	12·8	111·1
2	do. Markfrøkontoret	3333	4317	5·0	3·4	4·4	12·8	110·5
3	do. Svalöf	3385	4515	5·0	3·4	4·4	12·8	110·7
4	Prinsessebyg, Svalöf	3467	4390	5·0	3·4	4·4	12·8	111·2
5	Prenticebyg, Lyngby	3225	4233	5·0	3·4	4·4	12·8	109·7
6	Nislevgaardbyg	3236	4056	5·4	4·2	4·2	13·8	112·4
7	Chevalierbyg, Svalöf	3108	3911	5·2	4·8	4·8	14·8	111·8
8	do. Skånska Frøkontoret	3101	3738	4·8	4·8	4·4	14·0	111·3
9	do. Jarmans, golden	3188	3952	5·2	5·0	5·0	15·2	111·0
10	Hallettsbyg	3145	3970	5·2	5·0	5·0	15·2	110·7
11	Kinverbyg	3144	3838	5·0	4·8	4·8	14·6	111·0
12	Steensgaardbyg	3156	3939	5·2	4·6	4·6	14·4	111·4
13	Lyngebækgaardbyg	3213	3920	4·8	4·4	4·8	14·0	111·6
14	Lerchenborgbyg, Elsass	3166	3955	4·8	5·0	4·6	14·4	111·5
15	do. gml.	3121	3892	5·0	4·6	4·8	14·4	111·9
16	Holstensk Byg	3140	3864	4·8	4·6	4·6	14·0	111·8
17	Wrinchs premier Byg	3084	3931	5·6	5·4	5·2	16·2	111·4
18	Webbs golden grain	3087	3765	5·0	5·2	5·2	15·4	111·4
19	do. do. melon	3122	3896	5·0	4·8	4·6	14·4	111·0
20	do. new universal	3132	4193	5·0	4·8	4·6	14·4	111·0
21	Heines Challenge	3143	3985	5·2	5·4	5·4	16·0	111·2
22	do. gold foil	3252	3959	5·2	5·4	4·8	15·4	112·0
23	Golden drops	3148	3951	5·4	4·6	4·8	14·8	111·0
24	Montanabyg	3124	3940	5·2	5·2	5·2	15·6	110·9
25	Glorup Byg	3260	4013	5·8	4·2	4·2	14·2	112·7
26	Juvelbyg	2969	3851	5·2	5·0	4·8	15·0	107·2
27	Golden melon	2779	3590	5·2	6·0	5·8	17·0	107·2
28	Webbs buston malting	3065	3457	6·0	6·4	6·2	18·6	107·9
29	Bestehorns Kaiserbyg	2918	3522	5·8	5·4	5·6	16·8	107·8
30	Webbs beardless Byg	2887	3795	5·0	5·2	5·2	15·4	105·4
31	Goldthorpe Byg	2918	3832	5·8	6·0	6·4	18·2	109·4
32	Gartons Stand well	3037	3838	6·0	6·0	5·6	17·6	108·4
33	Svalöfs Svanhalsbyg	2707	3228	6·0	5·6	5·6	17·2	107·5
34	Erh. Frederiksens Krydsningsbyg ..	3168	4113	5·2	5·2	4·6	15·0	107·7

Bygprøve er paa hver Forsøgsstation radsaaet medio April 1902
175 Pd. — for Nr. 34 dog 200 Pd. — pr. Td. Ld.

Brattingsborg, Samsø							Wedellsborg, Fyn							Løbe-Nr.
Udbytte pr. Td. Ld.		Kvalitet					Udbytte pr. Td. Ld.		Kvalitet					
Korn Pd.	Halm Pd.	Points				Hol- landsk Vægt Pd.	Korn Pd.	Halm Pd.	Points				Hol- landsk Vægt Pd.	
		Form	Farve	Kvalitet	Ialt				Form	Farve	Kvalitet	Ialt		
3254	3772	6	4	5	15	113.5	4507	6267	4	3	4	11	109.5	1
3300	4120	6	4	5	15	113.0	4349	5412	4	3	4	11	110.0	2
3355	3770	6	4	5	15	113.5	4398	6533	4	3	4	11	107.0	3
3557	3942	6	4	5	15	114.0	4593	6533	4	3	4	11	107.0	4
3302	4047	6	4	5	15	112.5	4152	5947	4	3	4	11	105.5	5
3505	3970	6	5	5	16	114.5	4027	5460	5	4	4	13	110.5	6
3397	3827	6	6	6	18	113.5	3909	5352	5	4	4	13	110.5	7
3397	3577	6	5	5	16	113.5	3775	5175	4	5	4	13	108.5	8
3432	4042	6	6	6	18	112.5	3975	5282	5	4	4	13	107.0	9
3447	4002	6	6	6	18	113.5	3985	5252	5	4	4	13	107.0	10
3295	4005	6	6	5	17	112.0	4000	5075	5	4	4	13	108.0	11
3287	3612	6	6	6	18	113.5	4037	5382	5	4	4	13	109.0	12
3150	4050	6	5	6	17	113.0	4092	5433	4	4	4	12	108.5	13
3360	3915	5	6	6	17	113.5	4007	5505	5	4	4	13	110.0	14
3137	3782	6	6	6	18	113.0	4005	5270	5	4	4	13	110.5	15
3333	3942	5	6	6	17	113.5	4090	5460	5	4	4	13	110.0	16
3337	3912	7	6	6	19	113.5	3900	5437	4	5	5	14	108.0	17
3323	3952	7	6	6	19	113.0	3977	5247	4	5	5	14	109.5	18
3410	4465	6	6	6	18	112.0	3972	5202	4	5	4	13	107.5	19
3440	4885	6	6	6	18	111.0	4150	5700	5	4	4	13	109.0	20
3485	4040	6	6	6	18	113.0	3907	5380	4	5	5	14	108.5	21
3610	4415	6	7	6	19	113.0	4170	5605	5	4	4	13	110.5	22
3335	4015	6	5	6	17	111.5	3907	5317	5	4	4	13	110.0	23
3185	3890	6	6	6	18	111.5	4027	5272	5	5	4	14	108.0	24
3517	4282	6	4	4	14	112.5	4147	5502	6	4	4	14	112.5	25
3147	4202	6	6	6	18	104.5	4339	5785	5	5	4	14	106.5	26
3192	4057	6	7	7	20	107.5	3762	5312	5	5	5	15	103.5	27
3315	3785	7	7	7	21	108.5	4144	4730	5	5	6	16	107.5	28
3062	3662	7	6	7	20	108.0	4042	5207	6	5	5	16	107.5	29
2955	3670	6	6	6	18	104.0	4134	5752	5	5	5	15	106.0	30
3112	3887	7	7	7	21	109.0	3809	5652	5	5	6	16	109.0	31
3202	3772	7	7	6	20	108.0	3839	5772	5	5	5	15	108.5	32
2792	3307	7	7	7	21	108.0	3445	4280	5	5	5	15	107.0	33
3112	4237	6	5	5	16	108.5	4157	5717	5	5	4	14	107.5	34

Forsøg paa de 5 faste Forsøgsstationer med 2radet Byg. Hver paa 4 Parceller à $\frac{1}{100}$ Td. Ld. Saamægden er

Løbe-Nr.	Bygsort.	Gjorsløv, Sjælland						
		Udbytte pr. Td. Ld.		Kvalitet				Hollandsk Vægt Pd.
		Korn Pd.	Halm Pd.	Points		Ialt		
				Form	Farve		Kvalitet	
1	Prenticebyg, Skånska Frøkontoret..	2762	4500	4	3	4	11	107.5
2	do. Markfrøkontoret	2650	4650	4	3	4	11	106.5
3	do. Svalöf	2637	4525	4	3	4	11	109.0
4	Prinsessebyg, Svalöf	2650	4375	4	3	4	11	109.5
5	Prenticebyg, Lyngby	2637	4125	4	3	4	11	108.5
6	Nislevgaardsbyg	2650	4000	5	4	4	13	111.5
7	Chevalierbyg, Svalöf	2525	3725	5	4	5	14	111.0
8	do. Skånska Frøkontoret	2650	3600	4	4	4	12	111.5
9	do. Jarmans, golden	2762	3885	5	4	5	14	110.0
10	Halletsbyg	2637	3875	4	4	5	13	109.5
11	Kinverbyg	2737	3825	4	5	5	14	111.0
12	Steenngaardsbyg	2737	4000	5	4	4	13	110.0
13	Lyngebækgaardsbyg	2762	3925	4	4	4	12	110.5
14	Lerchenborgbyg, Ellass	2800	3950	4	4	4	12	110.5
15	do. gml.	2737	3750	4	3	4	11	111.0
16	Holstensk Byg	2562	3512	4	4	4	12	110.5
17	Wrinch premier Byg	2525	4012	5	5	4	14	110.5
18	Webbs golden grain	2650	3650	4	4	4	12	110.5
19	do. do. melon	2657	3675	5	4	4	13	110.0
20	do. new universel	2700	3937	4	4	4	12	110.0
21	Heines Challenge. :	2675	3963	4	5	5	14	110.5
22	do. gold foil	2650	3750	4	5	4	13	111.0
23	Golden drops	2725	3875	5	4	4	13	110.5
24	Montanabyg	2725	3875	4	4	5	13	111.0
25	Glorup Byg	2762	3650	5	4	4	13	113.5
26	Juvelbyg	2175	3237	4	4	4	12	102.5
27	Golden melon	2187	3582	5	5	6	16	106.0
28	Webbs buston malting	2537	3325	6	6	6	18	107.0
29	Bestehorns Kaiserbyg	2287	3362	5	5	5	15	106.5
30	Webbs beardless Byg	2000	3537	3	4	4	11	101.0
31	Goldthorpe Byg	2325	3800	5	5	6	16	106.5
32	Gartons Stand well	2575	3687	6	6	6	18	106.0
33	Svalöfs Svanhalsbyg	2087	2888	6	5	5	16	104.0
34	Erh. Frederiksens Krydsningsbyg ..	2525	3963	4	5	4	13	104.0

Bygprøve er paa hver Forsøgsstation radsaaet medio April 1902
175 Pd. — for Nr. 34 dog 200 Pd. — pr. Td. Ld.

Kristiansminde, Jylland							Knuthenborg Avlsgaard, Lolland							Løbe-Nr.	
Udbytte pr. Td. Ld.		Kvalitet					Hollandsk Vægt Pd.	Udbytte pr. Td. Ld.		Kvalitet					Hollandsk Vægt Pd.
Korn Pd.	Halm Pd.	Points				Hollandsk Vægt Pd.		Korn Pd.	Halm Pd.	Points					
		Form	Farve	Kvalitet	Ialt		Form			Farve	Kvalitet	Ialt			
2781	3194	5	3	4	12	110·0	3657	4092	6	4	5	15	115·0	1	
2837	3406	5	3	4	12	110·0	3680	3995	6	4	5	15	113·0	2	
2787	3925	5	3	4	12	109·0	3577	3822	6	4	5	15	115·0	3	
2894	3519	5	3	4	12	109·5	3643	3583	6	4	5	15	116·0	4	
2544	3331	5	3	4	12	109·0	3438	3717	6	4	5	15	113·0	5	
2619	3331	5	3	3	11	109·5	3380	3520	6	5	5	16	116·0	6	
2481	3356	4	4	4	12	109·0	3227	3297	6	6	5	17	115·0	7	
2612	3112	4	4	4	12	109·0	3072	3227	6	6	5	17	114·0	8	
2512	3156	4	5	4	13	109·5	3260	3415	6	6	6	18	116·0	9	
2331	3069	5	5	4	14	109·5	3325	3650	6	6	6	18	114·0	10	
2469	2931	4	3	4	11	109·0	3220	3355	6	6	6	18	115·0	11	
2494	3031	4	4	4	12	109·5	3227	3672	6	5	5	16	115·0	12	
2712	3019	4	4	4	12	110·0	3350	3175	6	5	6	17	116·0	13	
2481	3137	4	5	4	13	109·5	3183	3267	6	6	5	17	114·0	14	
2581	3206	4	4	4	12	109·0	3147	3452	6	6	6	18	116·0	15	
2369	2856	4	4	4	12	110·5	3347	3552	6	5	5	16	114·0	16	
2512	2894	5	5	5	15	110·0	3147	3402	7	6	6	19	115·0	17	
2369	2844	4	5	5	14	110·0	3117	3132	6	6	6	18	114·0	18	
2463	2794	4	4	4	12	110·5	3107	3343	6	5	5	16	115·0	19	
2337	2875	5	5	4	14	111·0	3033	3567	5	5	5	15	114·0	20	
2300	2963	6	5	5	16	110·0	3347	3577	6	6	6	18	114·0	21	
2387	2494	5	5	4	14	110·5	3443	3533	6	6	6	18	115·0	22	
2425	2875	5	5	5	15	110·0	3300	3675	6	5	5	16	113·0	23	
2450	2975	5	5	5	15	110·0	3235	3690	6	6	6	18	114·0	24	
2525	3106	6	4	4	14	110·0	3350	3525	6	5	5	16	115·0	25	
2137	2606	5	5	5	15	108·5	3047	3477	6	5	5	16	114·0	26	
2019	2181	5	6	5	16	107·0	2733	2817	5	7	6	18	110·0	27	
2500	2350	6	7	6	19	108·5	2830	3095	6	7	6	19	108·0	28	
2231	2400	5	5	5	15	108·0	2970	2980	6	6	6	18	109·0	29	
2381	2706	5	5	5	15	107·0	2963	3312	6	6	6	18	109·0	30	
2519	2919	6	6	6	18	109·5	2823	2902	6	7	7	20	113·0	31	
2506	2750	6	6	5	17	108·5	3065	3210	6	6	6	18	111·0	32	
2450	2606	6	5	5	16	108·5	2763	3057	6	6	6	18	110·0	33	
2875	3219	5	5	4	14	108·5	3173	3427	6	6	6	18	110·0	34	

Bygforsøgene 1902. Gennemsnitsudbytte.

	Antal Bygstammer	Gennemsnitsudbytte pr. Td. Ld.		Antal Points	Hollandsk Vægt Pd.
		Korn Pd.	Halm Pd.		
1. Prenticeformer	5 (Nr. 1—5)	3360	4364	12·8	110·6
2. Chevalierformer	18 (Nr. 7—24)	3143	3922	14·8	111·3
3. Goldthorpeformer	8 (Nr. 26-32 og Nr. 34)	2968	3751	16·7	107·6
4. Tidl.modent, storkornet, grovt Byg	3 (Nr. 6, 25 og 33)	3068	3764	15·1	110·9

Nedbørsforholdene i 1902.

	Regnmængden maalt paa				
	Wedellsborg	Brattingsborg	Kristiansmunde	Gjorsløv	Knuthenborg Avisgaard
	mm.	mm.	mm.	mm.	mm.
Ugen 30. Marts til 5. April	20·6	6·6	26·0	31·1	17·4
— 6. April — 12. —	4·0	9·1	—	0·8	—
— 13. — — 19. —	—	—	5·8	1·4	—
— 20. — — 26. —	6·0	3·2	5·0	—	3·2
— 27. — — 3. Maj	22·0	7·3	7·5	12·4	18·2
— 4. Maj — 10. —	24·9	31·5	47·7	10·7	16·0
— 11. — — 17. —	19·9	25·6	30·5	42·6	31·9
— 18. — — 24. —	13·3	2·5	9·9	4·2	7·2
— 25. — — 31. —	—	—	1·6	2·6	—
— 1. Juni — 7. Juni	11·8	14·5	2·8	10·7	0·7
— 8. — — 14. —	27·7	18·4	11·9	10·7	21·1
— 15. — — 21. —	8·5	—	10·0	6·0	—
— 22. — — 28. —	5·5	—	—	2·4	—
— 29. — — 5. Juli	1·3	—	—	5·2	6·4
— 6. Juli — 12. —	23·6	13·4	32·0	32·9	12·4
— 13. — — 19. —	—	3·6	2·1	1·4	4·2
— 20. — — 26. —	3·1	5·1	7·7	6·2	5·5
— 27. — — 2. Aug.	19·0	13·1	15·4	12·5	25·6
— 3. Aug. — 9. —	32·5	22·4	35·8	20·3	14·4
— 10. — — 16. —	16·6	13·7	11·0	20·1	20·8
— 17. — — 23. —	17·5	9·7	13·5	15·3	4·5
— 24. — — 30. —	48·2	61·4	78·7	22·2	61·1
Ialt fra 16. April til 30. Juli 1902	178·6	133·1	182·5	155·2	140·9
I samme Periode. 1901	183·8	185·8	166·1	170·7	188·6
— — — — — 1900	179·2	151·8	144·3	123·1	176·4
— — — — — 1899	76·5	87·0	95·6	91·7	80·5
— — — — — 1898	203·0	188·0	263·0	279·7	266·4
— — — — — 1897	146·1	159·4	167·9	166·1	213·3
— — — — — 1896	128·4	100·1	112·7	—	98·6

Resultatet af Udvalgets Fordeling til Udsæd i 1902 af gratis Saa-sæd af Lyngby Prenticebyg til Sammenligning med Modtagernes eget Byg.

Forsøgsstedernes Beliggenhed og Antal	Lyngby Prenticebyg						Eget Byg					
	Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet, Points				Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet, Points			
	Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt	Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt
Jylland 53	2494	3703 ¹⁾	3·5	3·2	3·2	9·9 ⁶⁾	2406	3602 ¹⁾	3·6	3·4	3·5	10·5 ⁶⁾
Sjælland 34	3224	3991 ²⁾	4·4	3·8	4·0	12·2 ⁷⁾	3153	3798 ²⁾	4·2	4·0	4·1	12·3 ⁷⁾
Fyn 13	3039	4350 ³⁾	4·0	3·5	3·6	11·1 ⁸⁾	2918	4170 ³⁾	3·9	3·8	3·6	11·3 ⁸⁾
Lolland-Falster . 20	3094	3987 ⁴⁾	4·9	4·3	4·5	13·7 ⁹⁾	2952	3927 ⁴⁾	4·7	4·3	4·5	13·5 ⁹⁾
Smaaøerne 13	3033	3525 ⁵⁾	5·1	4·7	4·9	14·7 ¹⁰⁾	2862	3538 ⁵⁾	5·0	4·7	4·7	14·4 ¹⁰⁾
I Gennemsnit	2877	3854	4·2	3·7	3·8	11·7	2774	3727	4·1	3·9	3·9	11·9

¹⁾ 45 Forsøgssteder, ²⁾ 25 do., ³⁾ 11 do., ⁴⁾ 9 do., ⁵⁾ 10 do., ⁶⁾ 38 do., ⁷⁾ 29 do.,
⁸⁾ 10 do., ⁹⁾ 13 do., ¹⁰⁾ 12 do.

Løvrigt er Resultaterne for de sidste 10 Aars Bygdyrkningsforsøg bleven sammenarbejdede, og de omstaaende Oversigter gør Rede for den Plads, de respektive Bygsorter og Bygstammer indtager i den fælles Rangforordning.

For enhver, der blot med nogenlunde Opmærksomhed har fulgt Udvalgets aarlige Publikationer, vil de her sammenarbejdede Oversigter over Dyrkningsforsøgenes Resultater ikke frembyde noget egentligt Nyt. Sagen er jo nemlig, at ligesom Forsøgsplanen fra Aar til Aar kun er undergaaet smaa Ændringer — egentlig kun Ombytning af tilstrækkelig prøvede, tarvelige Bygsorter med nye og mere lovende Typer — saaledes er ogsaa i Virkeligheden Resultaterne fra Aar til Aar meget nær overensstemmende.

Overalt er det derfor Prenticeformerne, som fremviser det største Kærneudbytte i Forbindelse med en iøjnefaldende tarvelig Karakter for Kvaliteten. Baade i Henseende til Udbytte og Kvalitet har den indbyrdes Forskel mellem de enkelte Prenticestammer været overmaade ringe. Det samme maa ligeledes siges at gælde ved en indbyrdes Sammenligning mellem

Gennemsnit af Bygforsøgene paa de 5
(Tallene for de enkelte Aar er Gennemsnit)

Aar	Prentice Byg, dansk			Prentice Byg, Svalöf			Chevalier Byg, Svalöf			Halletts Byg		
	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
1902	3333	4317	12·8	3385	4515	12·8	3108	3911	14·8	3145	3970	15·2
1901	2762	4039	12·8	2710	3881	13·2	2290	3613	14·8	2372	3540	15·0
1900	2654	3468	11·8	2529	3499	11·6	2402	3118	13·8	2492	3249	13·0
1899	3260	3470	17·6	3119	3347	17·4	3027	3328	19·4	2928	3332	19·8
1898	2733	3677	15·2	2669	3502	14·2	2644	3457	16·6	2718	3516	16·2
1897	3050	3208	13·8	2871	2918	14·0	2675	2813	15·0	2572	3054	14·4
1896	3079	3259	13·8	2961	3310	14·4	2775	2909	14·0	2643	3305	14·8
1895	3179	3890	11·4	3094	3898	11·0	3013	3680	13·0	2936	3696	12·8
1894	3273	4421	10·8	3181	4215	11·0	2813	3958	12·0	2881	4083	12·6
1893	2288	2565	10·8	2523	2736	11·0	2383	2588	14·6	2382	2675	14·6
Genms.	2961	3631	13·1	2904	3532	13·1	2713	3338	14·8	2707	3442	14·8

Aar	Golden melon			Goldthorpe Byg			Prentice Byg, Skånska Frø- kontoret			Chevalier Byg, Skånska Frø- kontoret		
	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
1902	2779	3590	17·0	2918	3832	18·2	3392	4365	12·8	3101	3738	14·0
1901	2227	3452	15·0	2415	3637	17·4	2594	3772	13·0	2297	3630	15·8
1900	2125	2854	14·4	2194	2848	16·0	2612	3258	12·0	2400	3118	13·0
1899	2831	3515	19·0	2849	3484	20·6	3216	3476	17·4	3061	3409	19·2
1898	2403	3590	17·4	2452	3278	18·4	2702	3741	14·2	2602	3339	16·8
1897	2283	2725	14·4	2567	3041	16·4	3139	3381	13·2	2739	3329	14·6
1896	2371	2675	13·2	2830	3115	17·6	3033	3211	13·4	2654	3029	15·8
1895	2879	3889	12·8	2933	3817	15·2	3117	3839	11·0	2809	3606	12·8
1894	2602	4224	13·2	2642	4123	15·0	3039	3909	10·8	2768	3918	12·4
1893	2139	2324	15·6	2235	2551	18·4	—	—	—	—	—	—
Genms.	2464	3284	15·2	2609	3373	17·3	2983	3661	13·1	2715	3457	14·9

Hovedforsøgsgaarde i Aarene 1893—1902.
at 5 × 4 = 20 Forsøgsparcellers Afrøde.)

Steensgaard Byg			Lerchenborg Byg (Elsass)			Gamle Lerchenborg Byg			Golden drops Byg			Juvél-Byg		
Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
3156	3939	14·4	3166	3955	14·4	3121	3892	14·4	3148	3951	14·8	2969	3861	15·0
2339	3539	15·4	2378	3499	14·6	2297	3578	15·4	2324	3543	15·0	2818	3529	15·6
2441	3092	14·4	2463	3207	13·0	2368	2965	13·2	2335	2972	13·6	2294	2845	14·2
3011	3358	18·8	3156	3596	18·2	3207	3597	18·4	3082	3503	19·2	2879	3324	19·0
2632	3437	16·6	2750	3675	15·6	2679	3502	16·2	2500	3467	16·4	2516	3451	16·0
2783	3077	14·2	2795	2975	14·8	2808	3117	14·6	2801	3093	15·6	2652	2879	14·4
2809	3152	15·6	2806	2932	14·6	2823	3098	14·0	2759	3033	14·6	2647	2831	15·0
2933	3519	12·6	2898	3699	12·2	2968	3789	12·0	2897	3608	12·4	2502	3542	11·8
2901	3886	11·4	2829	4148	12·4	2961	4253	11·8	2941	4022	12·4	2639	4032	11·0
2393	2607	14·2	2257	2381	13·4	2334	2517	12·8	2096	2501	14·0	2236	2407	14·0
2740	3361	14·7	2750	3407	14·3	2757	3431	14·3	2693	3369	14·8	2565	3270	14·6

Kinverbyg			Holtenstk Byg			Wrinchs premier			Lyngebæk-gaards Byg			Webbs golden grain		
Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
3144	3838	14·6	3140	3864	14·0	3084	3931	16·2	3213	3920	14·0	3087	3765	15·4
2315	3555	14·8	2383	3557	15·0	2264	3432	15·2	2323	3571	14·6	2237	3462	14·4
2523	3299	13·0	2375	2950	13·4	2312	3033	14·4	2455	3172	14·0	2365	2957	14·0
3076	3327	18·8	3116	3488	17·8	3193	3593	19·0	3139	3441	18·0	3066	3609	19·0
2620	3537	16·2	2574	3319	16·4	2575	3386	16·4	2726	3635	16·0	2527	3437	17·4
2786	3074	15·6	2780	3074	14·4	2351	2995	14·6	2926	3278	14·4	2670	3064	15·4
2754	3024	14·4	2775	3025	14·0	2762	2781	15·0	2672	3348	12·4	2654	2908	15·4
2928	3584	12·6	2883	3650	12·4	2932	3527	13·0	—	—	—	—	—	—
2689	4052	10·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2759	3477	14·5	2753	3366	14·5	2747	3335	15·5	2779	3481	14·8	2658	3315	15·9

Gennemsnit af Bygforsøgene paa de 5
(Tallene for de enkelte Aar er Gennemsnit)

Aar	Webbs golden melon			Erh. Frederiksens Krydsningsbyg			Bestehorns Kejserbyg			Webbs golden beardless		
	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
1902	3118	3896	14·4	3168	4113	15·0	2918	3522	16·8	2887	3795	15·4
1901	2365	3463	14·4	2421	3971	14·8	2487	3632	15·4	2448	3524	16·0
1900	2296	2914	13·8	2274	2921	12·9	2233	2817	14·0	2213	2784	14·6
1899	3140	3407	19·2	2300	3010	17·5	2817	3329	18·4	2675	3326	19·4
1898	2709	3403	16·2	2400	3439	15·3	2538	3334	16·2	2359	3617	16·2
1897	2689	3065	15·4	2470	2701	13·6	2424	2949	14·2	2515	2923	14·6
1896	2458	2802	16·0	2710	3007	14·4	2533	2823	15·0	2645	2726	16·8
Genms.	2682	3299	15·6	2535	3309	14·8	2564	3201	15·7	2535	3242	16·1

Aar	Montana Byg			Lyngby Prentice Byg			Webbs universal			Svanhalsbyg, Svalöf		
	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
1902	3124	3940	15·6	3225	4233	12·8	3132	4193	14·4	2707	3224	17·2
1901	2392	3395	15·2	2727	3553	13·6	2387	3548	14·6	2185	3237	15·0
1900	2297	2934	15·0	2667	3365	12·2	2276	3011	13·2	2041	2454	13·8
1899	2990	3165	20·8	3297	3247	18·2	2348	2952	18·8	2577	3016	18·4
1898	2342	3504	17·4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1897	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1896	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1895	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genms.	2629	3448	16·8	2979	3600	14·2	2536	3426	15·3	2377	2983	16·1

de under Forsøgene inddrage, forholdsvis talrige Chevalierstammer. Det vil derfor være vanskeligt at opstille nogen egentlig Rangforordning mellem de under hver af disse 2

Hovedforsøgsgaarde i Aarene 1893—1902.

af $5 \times 4 = 20$ Forsøgsparcellers Afgrøde.)

Prentice Byg, Svalöf			Jarmans golden Chevalier			Heines Challenge			Heines gold foil			Webbs burton malting		
Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
3467	4390	12·8	3188	3952	15·2	3143	3985	16·0	3252	3959	15·4	3065	3457	18·6
2802	3715	13·4	2343	3516	14·8	2346	3458	14·8	2544	3505	15·0	2351	3485	16·4
2561	3273	12·4	2423	3265	13·8	2335	2878	14·0	2409	2963	13·2	2197	2793	15·0
3330	3336	18·2	2951	3305	19·4	3158	3433	19·4	3079	3280	19·2	2757	3396	18·6
2739	3588	15·0	2538	3331	17·0	2673	3536	16·8	2670	3474	16·0	2533	3385	18·2
2946	3057	15·2	2680	2958	15·4	2701	3075	15·4	2779	3050	15·6	2455	2690	15·6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2974	3560	14·5	2687	3388	15·9	2726	3403	16·1	2789	3372	15·7	2560	3201	17·1

Gartons Stand well			Glorup Byg			Imperial Byg, norsk			Imperial Byg, Erh. Frederiksen			Imperial Byg, Svalöf		
Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
3037	3338	17·6	3260	4013	14·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2459	3597	15·8	2386	3700	13·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2094	2701	14·2	2460	3096	11·6	1993	2402	13·4	1987	2414	13·8	1964	2500	13·8
—	—	—	—	—	—	2125	2666	18·4	2058	2524	18·4	1995	2486	18·8
—	—	—	—	—	—	2068	2976	17·0	2054	3010	17·2	2078	3023	17·4
—	—	—	—	—	—	2140	2426	16·4	2054	2456	16·0	2094	2411	16·0
—	—	—	—	—	—	2228	2538	14·2	2256	2557	15·2	2278	2594	14·4
—	—	—	—	—	—	2491	3186	13·4	2545	3313	13·6	2517	3084	13·2
2530	3379	14·2	2702	3603	13·2	2174	2699	15·5	2151	2712	15·7	2154	2683	15·6

Hovedtyper henførte Stammer, hvorfor i saa Henseende kun skal henvises til de skematiske Oversigtens Oplysninger om Udbytte og Kvalitet. Mellem de forskellige Former af Goldthorpe-

Hovedforsøgsgaarde i Aarene 1893—1902.

6aarigt Gennemsnit 1897—1902 120 Parceller			5aarigt Gennemsnit 1898—1902 100 Parceller			4aarigt Gennemsnit 1899—1902 80 Parceller			3aarigt Gennemsnit 1900—1902 60 Parceller			6aarigt Gennemsnit 1893—1900 120 Parceller		
Korn.	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points	Korn	Halm	Points
2965	3697	14.0	2948	3794	14.0	3002	3824	13.8	2916	3941	12.5	2998	3495	13.9
2381	3610	13.9	2882	3749	13.8	2986	3810	13.8	2875	3965	12.5	2874	3412	13.8
2691	3373	15.7	2694	3485	15.9	2707	3494	15.7	2600	3547	14.5	2756	3218	15.3
2705	3444	15.6	2781	3521	15.8	2734	3523	15.8	2670	3586	14.4	2715	3359	15.2
2723	3407	15.6	2716	3473	15.9	2737	3482	15.8	2645	3523	14.7	2777	3272	15.4
2786	3485	15.1	2784	3586	15.2	2792	3564	15.1	2671	3554	14.0	2812	3347	15.1
2740	3442	15.4	2784	3507	15.5	2748	3503	15.5	2595	3478	14.3	2809	3345	14.7
2706	3422	15.8	2678	3487	15.8	2722	3492	15.8	2602	3489	14.5	2732	3279	15.3
2604	3315	15.7	2594	3402	16.0	2614	3390	16.0	2525	3412	14.9	2582	3145	15.1
2441	3254	16.2	2473	3360	16.6	2491	3350	16.4	2377	3299	15.5	2482	3175	15.2
2566	3353	17.8	2566	3416	18.1	2594	3450	18.1	2509	3439	17.2	2646	3264	17.4
2943	3666	13.8	2903	3722	13.9	2954	3718	13.8	2366	3798	12.6	2970	3484	13.5
2700	3427	15.6	2692	3447	15.8	2715	3474	15.5	2599	3495	14.3	2711	3305	15.4
2744	3438	15.5	2736	3511	15.5	2765	3505	15.3	2661	3564	14.1	2781	3308	15.1
2728	3375	15.2	2718	3436	15.3	2754	3465	15.1	2633	3457	14.1	2751	3251	14.7
2713	3395	16.0	2686	3475	16.2	2713	3497	16.2	2553	3465	15.3	2771	3219	15.4
2797	3503	15.2	2771	3548	15.3	2783	3526	15.2	2664	3554	14.2	—	—	—
2659	3382	15.9	2656	3446	16.0	2689	3448	15.7	2563	3395	14.6	—	—	—
2720	3358	15.6	2726	3417	15.6	2730	3420	15.5	2593	3424	14.2	—	—	—
2506	3359	14.9	2513	3491	15.1	2541	3504	15.1	2621	3668	14.2	—	—	—
2570	3264	15.8	2599	3327	16.2	2614	3325	16.2	2546	3324	15.4	—	—	—
2516	3328	16.0	2516	3409	16.3	2556	3357	16.4	2516	3368	15.3	—	—	—
2974	3560	14.5	2980	3660	14.4	3040	3679	14.2	2943	3793	12.9	—	—	—
2687	3388	15.9	2689	3474	16.0	2726	3510	15.8	2651	3578	14.6	—	—	—
2726	3403	16.1	2731	3469	16.2	2746	3440	16.1	2603	3440	14.9	—	—	—
2789	3372	15.7	2791	3436	15.8	2821	3427	15.7	2735	3476	14.5	—	—	—
2560	3201	17.1	2581	3303	17.4	2593	3283	17.2	2538	3245	16.7	—	—	—
—	—	—	2629	3448	16.8	2701	3434	16.7	2604	3423	15.3	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2979	3600	14.2	2873	3717	12.9	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2536	3426	15.3	2598	3534	14.1	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2377	2933	16.1	2811	2972	15.3	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2530	3379	15.9	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2702	3603	13.2	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2174	2699	15.5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2151	2712	15.7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2154	2683	15.6

typen (Goldthorpe — Golden melon — Webbs beardless — Bestehorns Kejserbyg — Webbs buston malting — Gartons Stand well — Erh. Frederiksens Krydsningsbyg og Juvelbyg) er den indbyrdes Forskel heller ikke stor. Dog har blandt disse Golden melon Bygget stedse givet det tarveligste, kvantitative Udbytte, samtidig med at Goldthorpe Bygget overalt figurerer med det højeste Pointstal for Kvaliteten. Endnu skal anføres, at det fremgaar af et 6aarigt Dyrkningsforsøg med 3 Imperialbygstammer, som indbyrdes staar hinanden meget nær, at disses Foldudbytte normalt ligger saa langt under Udbyttet af de alm. dyrkede Bygformer af Chevalier- og Prenticebygtypen (6 à 8 Cntr. pr. Td. Ld. lavere), at der under normale Forhold ikke bør være Tale om at anvende disse til Dyrkning. Kun paa stærkt kvælstofholdige, humusrige Jorder, hvis Kærneudbytte normalt reduceres væsentligt paa Grund af, at Sæden gaar tidligt i Leje, vil der kunne være Tale om med Fordel at dyrke Imperialbyg, hvis stive Straa og ringe Tilbøjelighed til at danne Sideskud under saadanne Omstændigheder maa anses for værdifulde Egenskaber. Noget lignende gælder for Svalöfs Svanhalsbyg, som ligeledes besidder et stivt Straa, og som i Lighed med Imperialbygget er en tidlig moden Bygsort. For samtlige her omhandlede Bygtypers Vedkommende bestaar der iøvrigt i al Almindelighed et ligefremt Forhold mellem Varigheden af Byggets Vækstperiode og dets Udbytte, idet Vækstperiodens Varighed ligesom Kærneudbyttet er størst hos Prenticebygget, noget mindre hos Chevalierbygterne, atter mindre hos Bygget af Goldthorpetypen og mindst hos Imperialbygget.

Som allerede anført har der paa Hovedforsøgsstationerne ogsaa været anstillet sammenlignende Dyrkningsforsøg med 6rd. Byg, udsaaet til 3 forskellige Tidspunkter med 14 Dages Mellemlum. De Bygsorter, som har været anvendte til dette Forsøg, er følgende: Erh. Frederiksens 6rd. Byg, Tystcftes do., Svalöfs do. og 6rd. Kæmpebyg (af nordslesvigsk Afstamning). Omstaaende Oversigt gengiver Resultaterne af det paagældende Dyrkningsforsøg for Syvaaret 1896—1902. Da 1. Udsæd af det 6rd. Byg stedse har fundet Sted i umiddelbar Tilslutning til den paa de samme Forsøgsstationer foretagne Udsæd af 2rd. Byg og derfor gennemgaaende er foretaget medio April,

Forsøget med 6rd. Byg paa de 5 faste Forsøgsstationer.

Bygsort	Tids- punkt for Udsæden	Gennemsnit 1896—1902				1896 (4 Stationer)				1897				1898 (4 Stationer)			
		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet	
		Korn	Halm	Points	Holland. VægtPd.	Korn	Halm	Points	Holland. VægtPd.	Korn	Halm	Points	Holland. VægtPd.	Korn	Halm*	Points	Holland. VægtPd.
Erh. Frederiksens 6rd. Byg	1. Udsæd	2681	3363	16·4	106·9	2113	2381	17·0	104·9	2348	2824	17·0	104·7	2020	2530	17·0	108·3
	2. —	2506	3227	14·9	104·4	2218	2566	14·5	104·1	2007	2394	15·8	104·4	2165	2738	16·3	105·1
	3. —	1987	2848	12·1	99·6	1510	2121	8·0	97·6	1711	1892	14·0	101·9	1502	2400	13·3	99·5
Tystofte 6rd. Byg	1. Udsæd	2719	3419	16·4	107·6	2131	2514	15·7	106·1	2320	2508	17·8	105·6	2032	2544	16·8	107·6
	2. —	2440	3212	15·1	105·6	1857	2566	14·0	104·6	2273	2522	16·5	106·1	1866	2241	16·0	103·9
	3. —	1893	2759	12·4	100·6	1021	1768	8·3	97·8	1581	1832	14·0	99·9	1339	2156	13·0	99·5
Svalöfs 6rd. Byg	1. Udsæd	2475	3170	16·6	107·5	2060	2391	15·5	105·3	2178	2107	17·5	105·6	1706	2447	18·3	107·3
	2. —	2310	2965	15·4	105·5	2055	2341	14·5	106·2	2269	2209	16·5	106·0	1855	2430	16·8	105·6
	3. —	1856	2601	13·1	101·2	1289	1874	10·0	100·3	1556	1757	14·8	101·1	1582	2086	14·5	99·5
6rd. Kæmpebyg	1. Udsæd	2849	3517	16·3	108·4	2223	2440	15·2	106·9	2338	2508	17·0	105·3	2140	2828	18·0	107·9
	2. —	2580	3312	15·2	106·4	2099	2501	14·3	104·8	2383	2514	15·8	103·7	2257	2972	16·8	107·0
	3. —	1994	2833	12·6	102·4	1441	2127	8·7	100·5	1780	1787	14·3	102·0	1613	2368	14·5	101·3

Forsøget med 6rd. Byg paa de 5 faste Forsøgsstationer.

Bygsort	Tids- punkt for Udsæden	1899				1900				1901				1902 (4 Stationer)			
		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet	
		Korn	Halm	Points	Holland. Vægt Pd.	Korn	Halm	Points	Holland. Vægt Pd.	Korn	Halm	Points	Holland. Vægt Pd.	Korn	Halm	Points	Holland. Vægt Pd.
Erh. Frederiksens 6rd. Byg	1. Udsæd	3257	3402	17·6	110·1	2907	3472	14·8	104·8	2728	4629	13·8	108·1	3397	4300	17·5	107·7
	2. —	2838	3023	15·8	108·7	2505	3445	14·0	100·6	2542	4724	12·4	102·1	3266	3699	15·8	105·8
	3. —	1979	2378	13·8	101·5	2446	3402	12·6	93·8	1932	3618	10·0	94·9	2828	4125	13·2	103·1
Tystofte 6rd. Byg	1. Udsæd	3268	3694	18·0	110·0	3027	3583	15·0	105·1	2843	4818	13·8	109·5	3414	4273	18·0	109·3
	2. —	2553	3049	16·4	109·8	2684	3213	14·2	102·3	2655	4827	12·6	105·0	3193	4064	16·3	107·8
	3. —	1899	2272	13·6	102·9	2169	3154	13·4	101·0	2453	4110	10·8	97·8	2791	4019	14·0	105·1
Svalöfs 6rd. Byg	1. Udsæd	2921	3522	17·6	109·9	2435	2899	14·8	105·1	2716	4655	13·9	109·1	3311	4168	18·3	109·8
	2. —	2090	2173	16·4	107·5	2505	3136	14·4	102·0	2552	4695	12·6	104·0	2841	3722	16·5	107·4
	3. —	1877	2315	13·4	104·7	2107	2936	13·8	100·0	2107	3908	10·7	98·2	2471	3332	14·5	104·4
6rd. Kæmpebyg	1. Udsæd	3530	3972	19·0	112·0	3058	3757	14·6	107·6	2830	4676	13·6	110·0	3308	4436	16·8	108·9
	2. —	2717	2879	17·6	110·0	2799	3634	14·2	104·3	2669	4579	12·4	106·0	3139	4108	15·0	108·8
	3. —	2031	2329	13·8	104·5	2244	3119	13·0	102·2	2009	3987	11·2	100·8	2843	4125	13·0	105·3

vil 2. og 3. Udsæd gennemgaaende være foretaget henholdsvis ultimo April og medio Maj.

Som bekendt kræver 6rd. Byg løs og helst foraarspløjet Jord. Og da Pløjning vanskelig lod sig praktisere paa de begrænsede Forsøgsarealer, hvorom her er Tale, er disse regelmæssig i Stedet herfor blevne foraarsgravede, og saaledes, at Gravning er foretaget umiddelbart forud for hver Udsæd.

Det fremgaar af Oversigten, at Udbyttet af det 6rd. Byg har — navnlig i de 3 første Aar af Forsøgsperioden — været gennemgaaende tarveligt og formentlig væsentlig under det Kærneudbytte, der er almindeligt i de Egne, hvor Dyrkning af 6rd. Byg finder Sted i større Omfang. Derimod viser de senere Aars Forsøg et kendeligt bedre Resultat, hvilket utvivlsomt staar i Forbindelse med, at der da blev ydet et Tilskud beregnet efter 50 Pd. Kvælstof, 50 Pd. Fosforsyre og 50 Pd. Kali pr. Td. Ld. og tilført i Form af henholdsvis Chilisalpeter, 18 % Superfosfat og 37 % Svovlsurt Kali.

For nogle Aarganges Vedkommende er der, som anført i Oversigten, kun medtaget Resultatet fra 4 Forsøgsstationer, idet Forsøget paa den 5. Station da har været Genstand for saa forstyrrende Indflydelse, at det er skønnet hjemfaldet til Kassation. Den i saa Henseende forstyrrende Faktor har gennemgaaende været mangelfuld Spiring af det sidst saaede 6rd. Byg. Ved 3. Udsæd af dette har Jorden nemlig gentagende været for stærk udtørret, saaledes at Spiringen er foregaaet langsomt og uensartet, samt i de enkelte Tilfælde, hvor det paagældende Forsøg er udelukket af Sammenstillingen, saa sparsomt, at Afgrøden er bleven abnorm tarvelig.

I øvrigt har denne gennemgaaende mindre paalidelige Spiring af det senere saaede 6rd. Byg væsentlig bidraget til den Reduktion i Udbyttet, som den senere Saaning ifølge Oversigten har betinget. Thi vel maa denne ogsaa for en Del tilskrives den ved den senere Udsæd opnaaede tarveligere Kærneudvikling, hvorom Tallene for den hollandske Vægt aflægger Vidnesbyrd. Men at Nedgangen i Udbyttet gennemgaaende er blevet saa stor, som Oversigten viser, skyldes en Samvirken af begge de her nævnte Aarsager i Forening med det senere saaede Bygs øjensynlig mindre Modstandsevne mod Sygdomsangreb af forskellig Art. Baade Kærneudbytte, Kvalitet og hollandsk Vægt viser jo nemlig et Resultat, der for samt-

lige prøvede 6rd. Bygstammer taler meget stærkt til Gunst for den tidlige Udsæd af ogsaa dette Byg, der jo ellers paa Grund af dets korte Vækstperiode har været anset som særlig vel egnet til sen Udsæd.

Den i 1893 afgivne, samlede Beretning indeholder nærmere Oplysning om den indtil da ved Udvalgets Foranstaltning foretagne Fordeling af godt Saabyg til fortrinsvis mindre Jordbrugere, og om de særdeles tilfredsstillende Resultater, som denne Foranstaltning skønnes at have bragt. Og det er allerede foran omtalt, at der indtil det paagældende Tidspunkt var til 1473 Jordbrugere fordelt 2274 Portioner Saabyg à 50 Pd. eller ialt 113700 Pd.

I Aarene 1895—1898 omfattede den paagældende Fordeling almindeligt Prenticebyg og Goldthorpebyg, idet der tilstilledes hver enkelt Modtager en Saasædportion af begge disse Bygsorter til Sammenligning saavel indbyrdes som med det lokale Byg.

Omstaaende Oversigt gør nærmere Rede for det Resultat af den paagældende Dyrkning, som foreligger fra ialt 320 Avlssteder, ordnede efter de respektive Landsdele. Til rigtig Bedømmelse af det saaledes foreliggende Resultat bør erindres, at det lokale Byg, hvormed Udvalgets Saabyg er bleven sammenlignet, vil i det langt overvejende Antal Tilfælde have været Prenticebyg, saaledes at der paa Forhaand af den Grund ikke turde ventes nogen stærkt fremtrædende Forskel imellem Udbyttet af dette og af Udvalgets Prenticebyg. For samtlige de 320 Dyrkningssteder, som Oversigten omhandler, er som det ses Gennemsnitsresultatet 2545 Pd. Kærne pr. Td. Ld. af Udvalgets Prenticebyg mod 2365 Pd. af det lokale Byg, altsaa 180 Pd. mere pr. Td. Ld. af Udvalgets Saabyg. Og dette Resultat bør formentlig, i Betragtning af de angivne Omstændigheder, karakteriseres som meget tilfredsstillende, navnlig naar henses til, at dette Forhold mellem Udbyttet af de 2 nævnte Bygtyper fremtræder overalt med al ønskelig Regelmæssighed baade i Henseende til Resultatet af de enkelte Aargange og af de efter Landsdelene ordnede Forsøgsgrupper.

Derimod har Goldthorpebyggets Kærneudbytte ikke kunnet staa Maal med det lokale Byg, men udviser for de 320 Avlssteder et Gennemsnitstal af 2238 Pd. pr. Td. Ld. mod 2365 Pd. for det lokale Byg — altsaa 127 Pd. mindre pr. Td. Ld. Og

den iøjnefaldende bedre Kvalitet, som Goldthorpebygget ifølge Oversigtens Kvalitetstal har præsteret i Sammenligning med det lokale Byg — henholdsvis 14·5 og 12·0 Points — opvejer ikke det nævnte Mindreudbytte, navnlig i Betragtning af, at der her er Tale om Bygproduktion i mindre Jordbrug, som alene af den Grund, at de kun kan møde frem med smaa Kvantiteter Salgsbyg, er afskaarne fra Adgang til at faa den bedre Kvalitet behørig honoreret.

I Treaaret 1896—1898 foretoges tillige en tilsvarende Fordeling til Husmænd af Prenticebyg i Forening med Lerchenborgbyg, idet denne sidste Bygsort altsaa her, hvor det kun drejer sig om Produktion af Foderbyg, var traadt i Stedet for Goldthorpebyg.

Resultatet af denne Forsøgsserie fremgaar af omstaaende Oversigt. Ifølge denne har Lerchenborgbygget og det lokale Byg givet det samme gennemsnitlige Kærneudbytte (resp. 2174 og 2171 Pd.), medens Prenticebygget har givet ca. 100 Pd. mere end disse, nemlig 2276 Pd.

I Aarene 1899 og 1900 blev de Midler, som Udvalget kunde afse til saadan Spredning af god Saavare, udelukkende anvendte til Fordeling af Saahvede. Derimod blev atter i 1901 Fordelingen af Saabyg genoptaget og omfattede da saavel i det nævnte Aar som i 1902 udelukkende Lyngby Prenticebyg. Resultatet af dette Forsøg er gengivet i hosstaaende Oversigt, som omhandler ialt 363 Forsøgssteder, grupperede paa samme Maaede som i de nys omhandlede Oversigter over de analoge Forsøg i Aarene 1895—1898. Af Gennemsnitstallene for begge Aars Forsøg fremgaar, at Lyngby Prenticebyg i Sammenligning med det lokale Byg kun har givet et forholdsvis beskedent Merudbytte af 55 Pd. Kærne pr. Td. Ld., nemlig 2559 Pd. mod 2514 Pd. — (for Aaret 1902 alene: 2877 Pd. mod 2774 Pd. eller et Merudbytte af 103 Pd.).

Det kan i denne Forbindelse anføres, at medens Udvalget i Aarene 1898—1902 fordelte Saabyg til Forsøgsbrug til ialt 1467 Jordbrugere, indeholder de her omhandlede 3 Oversigter over de derved indvundne Forsøgsresultater kun Meddelelse fra ialt 1012 Jordbrugere. Fra et forholdsvis betydeligt Antal af Forsøgsbyggets Modtagere foreligger altsaa ingen til Offentliggørelse egnede Meddelelse om Resultatet af den sammenlignende Dyrkning. I det overvejende Antal Tilfælde skyldes

Sammenlignende Dyrkningsforsøg i Aarene 1895—98 mellem 2 af
byg) og Forsøgs-

Aar	Forsøgsstedernes Antal og Beliggenhed	Prenticebyg					
		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet, Points			
		Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt
1895	33 jydsk Forsøgssteder	2649	3451	3·7	2·8	3·0	9·5
1896	50 — —	2274	3239	4·2	3·7	3·9	11·8
1897	39 — —	2088	2216	4·1	3·4	3·8	11·3
1898	18 — —	2219	3172	4·7	4·1	4·6	13·4
	Gennemsnit af 140 jydsk Forsøgssteder	2304	2973	4·1	3·4	3·7	11·2
1895	34 sjællandsk Forsøgssteder	2596	3140	4·1	3·3	3·6	11·0
1896	40 — —	2823	3493	4·8	4·8	4·9	14·5
1897	15 — —	2581	3473	3·9	3·6	3·6	11·1
1898	3 — —	2415	3156	4·0	4·3	4·0	12·3
	Gennemsnit af 92 sjællandsk Forsøgssteder	2686	3364	4·4	4·1	4·2	12·7
1895	13 fynsk Forsøgssteder	2821	3841	4·5	3·5	4·2	12·2
1896	12 — —	3144	3400	4·9	4·6	4·7	14·2
1897	4 — —	2271	2702	5·0	4·3	4·7	14·0
	Gennemsnit af 29 fynsk Forsøgssteder	2879	3426	4·7	4·0	4·5	13·2
1895	13 Forsøgsst. paa Smaaøerne	2954	3267	4·8	3·8	4·1	12·7
1896	18 — —	3014	3453	5·4	4·7	4·9	15·0
1897	26 — —	2481	3240	4·1	4·0	3·9	12·0
1898	2 — —	2190	3308	7·0	5·0	6·5	18·5
	Gennemsnit af 59 Forsøgsst. paa Smaaøerne	2737	3323	4·7	4·2	4·4	13·3
	Gennemsnit af samtlige 320 Forsøgssteder	2545	3184	4·2	3·7	4·0	12·2

Anm. Medens Tabellens Gennemsnitstal for Kornudbyttet hidrører fra 320 For-
ialt henholdsvis 259 og 301 Forsøgssteder.

Maltbygudvalget leverede Maltbygprøver (Prentice- og Goldthorpe-
stedernes eget Byg.

Goldthorpebyg						Det lokale Byg					
Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet, Points				Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet, Points			
Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Iælt	Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Iælt
2371	3290	3·7	4·3	3·9	11·9	2365	3068	3·6	2·7	2·8	9·1
2130	3146	4·2	5·3	4·8	14·3	2152	3008	4·0	3·7	3·8	11·5
1928	2160	4·8	5·1	5·1	15·0	1862	1988	4·1	3·5	3·7	11·3
2085	3181	4·4	5·9	5·1	15·4	2113	3044	4·4	3·8	4·1	12·3
2119	2893	4·2	5·1	4·7	14·0	2116	2729	4·0	3·4	3·5	10·9
2153	2970	3·5	4·8	4·2	12·5	2484	3043	4·0	3·5	3·6	11·1
2360	3242	4·4	6·1	5·4	15·9	2648	2867	4·5	4·9	4·7	14·1
2052	2989	3·4	5·1	4·4	12·9	2316	3180	3·9	3·8	3·9	11·6
1651	2764	3·3	5·7	4·3	13·3	2021	2662	4·0	4·7	4·0	12·7
2210	3098	3·9	5·5	4·8	14·2	2513	2971	4·2	4·2	4·2	12·6
2453	3435	4·5	5·4	4·7	14·6	2706	3757	4·3	3·7	4·0	12·0
2905	3211	5·5	6·1	5·8	17·4	2959	3287	4·6	4·6	4·6	13·8
1987	2297	4·8	6·0	5·5	16·3	2027	2321	4·7	4·8	4·8	14·3
2576	3144	4·9	5·8	5·2	15·9	2717	3283	4·5	4·2	4·3	13·0
2664	3043	4·6	5·4	4·7	14·7	2775	3179	4·7	3·9	4·2	12·8
2711	3112	5·6	6·6	5·9	18·1	2786	3201	5·5	5·0	5·1	15·6
2055	3220	3·8	5·3	4·5	13·6	2302	3121	3·9	4·0	3·8	11·7
2363	3672	7·0	7·0	7·0	21·0	2276	3391	6·5	5·5	6·0	18·0
2400	3171	4·6	5·8	5·1	15·5	2553	3170	4·7	4·3	4·3	13·3
2238	3023	4·2	5·2	4·7	14·5	2365	2924	4·1	3·8	3·8	12·0

søgssteder, hidrører de tilsvarende Tal for Halmudbyttet og Kvaliteten kun fra

Sammenlignende Dyrkningsforsøg i Aarene 1896—98 mellem 2 af Maltbygdvalget leverede Maltbygprøver (Prenticebyg og Lerchenborgbyg) og Forsøgsstedernes eget Byg.

Aar	Forsøgsstedernes Antal og Beliggenhed	Prenticebyg		Lerchenborgbyg		Det lokale Byg	
		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.		Pd. pr. Td. Ld.	
		Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm
1896	51 jydsk Forsøgssteder.....	2152	3407	2052	3298	2107	3343
1897	80 — —	1828	2724	1705	2583	1646	2533
1898	77 — —	2106	3308	2060	3211	2099	3132
	Gennemsnit af 208 jydsk Forsøgssteder.....	2010	3105	1922	2987	1927	2950
1896	29 sjællandske Forsøgssteder.....	2926	4139	2813	3929	2756	3739
1897	11 — —	2301	3185	2139	3027	2171	2818
1898	19 — —	2496	3545	2439	3657	2452	3400
	Gennemsnit af 59 sjællandske Forsøgssteder.....	2671	3769	2567	3665	2549	3451
1896	23 fynske Forsøgssteder.....	2833	3964	2760	3800	2732	3842
1897	13 — —	2544	3502	2392	3360	2356	3319
1898	8 — —	2772	4113	2687	4112	2662	3772
	Gennemsnit af 44 fynske Forsøgssteder	2737	3854	2638	3727	2608	3675
1896	10 Forsøgssteder paa Smaaøerne	3207	4573	2961	4262	2783	3712
1897	4 — — —	2415	3287	2180	3072	2401	3268
1898	4 — — —	2705	4955	2428	4849	2706	4448
	Gennemsnit af 18 Forsøgssteder paa Smaaøerne..	2919	4338	2669	4086	2681	3737
	Gennemsnit af samtlige 329 Forsøgssteder	2276	3399	2174	3275	2171	3187

An m. Medens Tabellens Gennemsnitstal for Kornudbyttet hidrører fra 329 Forsøgssteder, hidrører Tallene for Halmudbyttet fra ialt kun 305 Forsøgssteder.

Sammenlignende Dyrkningsforsøg i Aarene 1901—1902 mellem Lyngby Prenticebyg (Saasæden leveret af Maltbygudvalget) og Forsøgsstedernes eget Byg.

Aar	Forsøgsstedernes Antal og Beliggenhed	Lyngby Prenticebyg						Det lokale Byg					
		Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet, Points				Pd. pr. Td. Ld.		Kvalitet, Points			
		Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt	Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt
1901	115 jyske Forsøgssteder	2194	3091	3·6	3·7	3·8	11·1	2177	3008	3·7	3·9	3·9	11·5
1902	53 — —	2494	3703	3·5	3·2	3·2	9·9	2406	3602	3·6	3·4	3·5	10·5
	Gennemsnit af 168 jyske Forsøgssteder	2289	3280	3·6	3·6	3·6	10·8	2249	3191	3·7	3·8	3·8	11·3
1901	39 sjællandske Forsøgssteder	2448	3586	3·5	3·9	3·8	11·2	2498	3576	3·9	4·5	4·1	12·5
1902	34 — —	3224	3991	4·4	3·8	4·0	12·2	3153	3798	4·2	4·0	4·1	12·3
	Gennemsnit af 73 sjællandske Forsøgssteder	2809	3755	3·8	3·9	3·9	11·6	2803	3669	4·0	4·3	4·1	12·4
1901	27 fynske Forsøgssteder	2515	3417	4·1	4·1	4·2	12·4	2500	3355	4·1	4·6	4·5	13·2
1902	13 — —	3039	4350	4·0	3·5	3·6	11·1	2918	4170	3·9	3·8	3·6	11·3
	Gennemsnit af 40 fynske Forsøgssteder	2685	3710	4·1	3·9	4·0	12·0	2636	3611	4·0	4·4	4·3	12·7
1901	49 Forsøgssteder paa Smaaøerne	2670	4003	4·5	4·4	4·5	13·4	2620	4139	4·7	4·9	4·8	14·4
1902	33 — — —	3070	3744	5·0	4·5	4·7	14·2	2917	3675	4·8	4·5	4·6	13·9
	Gennemsnit af 82 Forsøgssteder paa Smaaøerne	2831	3905	4·6	4·5	4·6	13·7	2740	3963	4·7	4·8	4·7	14·2
	Gennemsnit af samtlige 363 Forsøgssteder	2559	3537	3·9	3·9	4·0	11·8	2514	3473	4·0	4·2	4·1	12·3

A nm. Medens Tabellens Gennemsnitstal for Kornudbyttet hidrører fra ialt 363 Forsøgssteder, hidrører de tilsvarende Tal for Halmudbyttet og Kvaliteten kun fra ialt henholdsvis 291 og 330 Forsøgssteder.

dette en ved Formen af Udfyldningen af de til Udvalget tilbagesendte Forsøgsskemaer vakt Mistanke om, at den sammenlignende Dyrkning ikke er bleven iværksat med den Akkurate eller gennemført med den Paapasselighed, som er Vilkaaret for Opnaaelsen af et retledende Forsøgsresultat.

Under Omtalen af Hvedeforsøgene er anført, at man ad Erfaringens Vej havde fundet det hensigtsmæssigt at udskille Tilvebringelsen af den for Hvedeforsøgene nødvendige Saasæd fra selve Forsøgsstationerne og at lægge denne Opgaves Løsning i dertil særlig egnede Hænder. Og det kan anføres, at denne sidste Ordning har vist sig særdeles vel egnet til at sikre Tilvebringelsen af den tilstræbte ensartede og ublandet typiske Vare af de talrige Hvedesorter, som Forsøgene omfattede.

Ogsaa for Bygforsøgenes Vedkommende er derfor en tilsvarende Fremgangsmaade bleven fulgt, idet Produktionen af saa godt som hele det Saasædsmateriale, som Bygforsøgene paa de faste Forsøgsstationer krævede, har siden 1896 været varetaget af Lærer Rasm. Teglbjærg, Vejenbrød Skole pr. Hørsholm, som i saa Henseende har ydet Udvalget en fortrinlig Bistand. Kun er der stedse anvendt original Saavare til 1. Udsæd i Forsøgsmarkerne af de Bygsorter, der efterhaanden optoges til Dyrkning i disse, og ligeledes er der siden 1898 regelmæssig af Opdrætteren leveret original Saavare til Forsøgsbrug af Erh. Frederiksens Krydsningsbyg. Derimod hidrører Saasæden af samtlige øvrige paa Forsøgsstationerne dyrkede Bygsorter fra Avlen paa Vejenbrød Skolelod.

I 1897 underkastede Lærer Teglbjærg Avlen af samtlige Bygsorter en Sortering, hvorved der gennem en omhyggelig botanisk Undersøgelse af de enkelte Aks foretoges en Udskillelse af de fremmede Bygtyper, som viste sig at forekomme i det overvejende Flertal af de dyrkede Sorter. En saadan omhyggelig Sortering af Saavaren til Bygforsøgene er siden da regelmæssig bleven foretaget, og har endog overfor 1. Aars Avl efter original saakaldet Stamsæd fra velrenommerede Firmaer ikke sjældent godtgjort en forholdsvis betydelig Iblanding i Varen af uvedkommende Typer. Som Følge af den saaledes trufne Foranstaltning har Forsøgsmarkernes Afgrøder af de talrige sammenlignende Bygsorter i tiltalende Grad baaret

Vidne om den benyttede Saasæds Sortsrenhed og Ensartethed. Kun en enkelt af de sammenlignede Sorter — Holstensk Byg — er ikke bleven underkastet nogen saadan Sortering, idet den originale Saasæd af denne Bygform fremtraadte som en Blandingsvare, af hvilken ingen egentlig Hovedtype lod sig udskille, uden at Varens Karakter derved vilde være bleven fuldstændig ændret.

Sideordnet med den aarlige Fremstilling af den her omhandlede Saasæd til Forsøgsbrug har Lærer Teglbjærg siden 1895 syslet med ved Udvalg at tilvejebringe Stamsæd af størst mulig Dyrkningsværdi af henholdsvis Goldthorpebyg og Lerchenborg Chevalierbyg. Som Grundlag for den nævnte Udvikling af de paagældende Stammer er der siden 1898 udelukkende anvendt Pedigree-Kultur, saaledes at det nu disponible Materiale af disse er fremelsket af enkelte Planter. Allerede i det sidste Par Aar har der til Praksis kunnet afgives ikke ubetydelige Mængder af den her omhandlede Stamsæd, som saavidt vides synes at tilfredsstille alle rimelige Forventninger. Ogsaa Prenticebygget har været Genstand for Lærer Teglbjærgs Forædlingsbestræbelser, gaaende ud paa heraf at fremstille henholdsvis grove og kraftige, men tykskallede Former nærmest til Foderbrug samt finere Maltbygstammer i Lighed med Lyngby Prenticebyg og Svalöfs Prinsessebyg. Af begge saaledes tilvebragte Hovedtyper vil i en nær Fremtid foreligge tilstrækkeligt Materiale til nærmere Prøvelse i Praksis. Ogsaa Landbyg af Hørholmsegnens bedste, gamle Stammer er bleven inddraget under det her omhandlede Renavls- og Forædlingsarbejde, som tillige i de seneste Aar har omfattet Webbs new universal Byg. Denne sidste Bygsort, som endnu ikke er behørig fæstnet, hvilket fremgaar af dens Tilbøjelighed til at præstere Aks-Deformiteter, synes nemlig at røbe visse gunstige Udviklingsmuligheder og frembyder sig følgelig som et ret fristende Forædlingsobjekt.

De her omhandlede Forædlingsarbejder er iværksatte ved Tilskyndelse og Støtte af Maltbygudvalget. Men iøvrigt har Lærer Teglbjærg ved Forfølgelsen af disse i videste Maal havt frie Hænder.

I den Beretning, som i 1893 fremlagdes om den indtil da af Maltbygudvalget gennemførte Forsøgsvirksomhed, spillede

Undersøgelsen vedrørende den kvalitative Side af Bygavlen en fremtrædende Rolle. Dette var en naturlig Følge af, at hine Tidens Bygmarked i fremtrædende Grad lagde Vægt paa Byggets ydre og indre kvalitative Egenskaber og i tilsvarende Grad var rede til at honorere Varens gode Kvalitet. Som et Vidnesbyrd i saa Henseende har det en vis Interesse at fremdrage et Par oplysende Data af en i Tidsskrift for Landøkonomi indeholdt Publikation om en i England i Efteraaret 1886 foretagen Bedømmelse af 15 Bygprøver, hidrørende fra Maltbygudstillingen i København 1886. De paagældende Bygprøver — alle sunde og velbjærgede — bedømtes paa 4 forskellige engelske Bygmarkeder med Angivelse af den Pris, som de paa disse vilde betinge. Og medens Gennemsnittallet for de 4 Markeders Værdiansættelse af den tarveligste Bygprøve androg Kr. 5·31, var det tilsvarende Tal for den bedste af de fremsendte Bygprøver Kr. 8·74 pr. Cntr. eller en Merværdi af ca. 65 %. Det vil følgelig ses, at der dengang bestod en virkelig attraaværdig Præmie for Produktionen af fin Maltvare. Og ikke blot Udlandets, men ogsaa Indlandets Aftagere og Forbrugere af vor Bygavl hævdede denne Kvalitetens fremtrædende Betydning for Handelsværdien af vor hjemlige Bygavl. I sidstnævnte Henseende kan saaledes anføres, at Initiativet til at virke for en Forbedring af vor hjemlige Maltbygavls Kvalitet var taget af Indhaveren af vort ledende Bryggerietablisement, Kapt., Dr. phil. J. C. Jacobsen, som med megen Styrke hævdede Nødvendigheden af at søge den paagældende Opgave løst, og som ved sin Autoritet og levende Interesse for denne Sag væsentlig bidrog til Landhusholdningsselskabets Iværksættelse af Maltbygforsøgsvirksomheden.

En kvalitativ Undersøgelse af det ved Forsøgsvirksomheden tilvejebragte Materiale af talrige Bygprøver gik derfor i den første Del af Udvalgets Virksomhedsperiode Haand i Haand med Forsøgene vedrørende de enkelte Bygsorters kvantitative Ydeevne samt de enkelte Dyrkningsvilkaars Indflydelse i saa Henseende. De paagældende Kvalitetsundersøgelser gik navnlig ud paa dels at foretage en analytisk Bestemmelse af den enkelte Bygprøves Kvælstofindhold og dels at fastsætte dennes Melethedsgrad. Disse Undersøgelser suppleredes yderligere — som allerede tidligere omtalt — med en faglig Bedømmelse,

der henførte Aarets Forsøgsmateriale til forskellige Bedømmelsesklasser i Henhold til de enkelte Bygprøvers Form, Farve og Kvalitet. Denne sidste faglige Bedømmelse er regelmæssig Aar efter Aar bleven anvendt overfor Udvalgets Bygforsøgsmateriale, hvorimod den fra den sidste halve Snes Aar stammende Del af dette ikke har været Genstand for Bestemmelse af Prøvernes Kvælstofindhold og Melethedsgrad.

Derimod har der indenfor det her nævnte Tidsrum ifølge Initiativ af Medlem af Udvalget, Overdirektør S. A. v. d. Aa Kühle, velvilligt paa Gamle Carlsberg været foretaget sammenlignende Forsøg med Maltning af forskellige Bygsorter og paafølgende Brygning af det saaledes erholdte Malt. De paagældende Forsøg, til hvilke Udvalget var Gl. Carlsberg behjælpelig med at fremskaffe det fornødne Bygmateriale af lollandsk Avl — ordinært 160 Cntr. af hver Bygsort — foretoges med Materiale af 4 Aarganges Avl, og saaledes, at Forsøgene med Bygavlen 1894 og 1895 omfattede følgende 6 Sorter: Prenticebyg, Lerchenborgbyg, Goldthorpebyg, Steensgaardsbyg, Hallettsbyg og Golden melon Byg, medens Forsøgene med Avlen 1896 og 1898 kun omfattede de 4 førstnævnte af disse.

Der foreligger udførlig Beretning fra Gl. Carlsberg om hver enkelt af de her omhandlede 4 Aarganges Forsøg. Og for de 4 Bygsorter, som i samtlige 4 Aargange har været inddragne i Forsøgene, findes Hovedresultaterne sammendragne i hosstaaende Skemaer A og B. Under Henvisning til dette Skema er i Gl. Carlsbergs Slutningsberetning opstillet Spørgsmaalet om, hvorvidt de Resultater, der er indvundne ved samtlige 4 Aarganges Forsøgsmaltning, „kan siges at muliggøre en Bedømmelse af de her behandlede Bygsorters Kvalitetsforskkel som Maltbyg“, idet der henpeges paa, at det „offentlig er bleven gjort gældende, at der virkelig skulde eksistere en saadan Kvalitetsforskkel, at den paa det herværende Bygmarked burde kunne betinge en væsentlig Prisforskkel.“

Med Henblik paa det saaledes rejste Spørgsmaal forudskikker Gl. Carlsbergs Slutningsberetning den Bemærkning, „at Forsøgene ikke har godtgjort nogen Kvalitetsforskkel i det producerede Øl.“ Og der udtales dernæst:

„Tabel A. indeholder i sin første Halvdel Gennemsnitsværdierne af Forsøgsresultaterne for hver enkelt Aargang af de 4 Bygsorter, disse tagne under Et, med hvilke Forsøgene

Maltningsforsøg paa Gamle Carlsberg i Aarene 1894—1896 samt 1898.

Tabel A.

	1894	1895	1896	1898	Prentice- byg	Lerchen- borgbyg	Goldthorpe- byg	Chevalier- byg
1000 Korn vejer	45·9	44·4	48·1	42·7	45·9	43·9	45·8	45·5
Byggets Vandindhold i	17·95	15·05	17·54	18·24	17·7	17·9	16·9	16·5
Kvælstofindhold i vandfri Byg	1·59	1·60	1·76	1·68	1·71	1·67	1·55	1·77
% Udbytte af Køllemalt af vandfri Byg	93·0	91·6	94·2	93·5	92·6	93·2	95·3	91·2
Ekstraktudbytte af 100 Gram vandfri Byg som Køllemalt	69·04	69·68	70·87	70·92	69·97	70·67	70·95	68·93
— — 100 — — — Humleurt	64·61	65·44	66·42	67·89	66·36	66·27	66·58	65·16
Af 100 Dele Ekstrakt i Malten er indvundet ved Brygning	93·6	93·9	94·9	95·7	95·17	94·07	94·15	94·86
100 Gram vandfri Byg giver som Køllemalt..... Gram Proteinstof	3·36	3·52	3·76	3·69	3·55	3·73	3·44	3·62
100 — — — — Humleurt..... — —	3·07	3·21	3·19	3·43	3·19	3·37	3·11	3·24
Af 100 Gram Ekstrakt i Humleurt findes..... — —	4·75	4·91	4·81	5·06	4·82	5·07	4·67	4·97

Tabel B.

	For at give den Ekstraktmængde, som svarer til 100 Dele Goldthorpe, kræves af lufttør Byg af Høsten				Middel
	1894	1895	1896	1898	
Af Prenticebyg	110·6	93·0	104·0	101·4	102·3
„ Lerchenborgbyg	110·7	93·0	101·5	103·3	102·1
„ Goldthorpebyg	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
„ Chevalierbyg	106·6	95·2	103·0	102·7	101·9

„er gennemførte i alle 4 Forsøgsaar, medens Tabellens sidste
 „Halvdel indeholder Gennemsnitsværdierne af de Forsøgsresul-
 „tater, man for hver enkelt Bygsorts Vedkommende er
 „naaet til i de 4 Forsøgsaar.“

„Tabel B. indeholder endelig Angivelse af den Vægt luft-
 „tør Byg af de 4 forskellige Sorter, som i hvert af de 4 Aar
 „maatte tages i Arbejde for som Køllemalt at give den
 „Ekstraktmængde, der erholdtes af 100 Vægtenheder Gold-
 „thorpebyg.“

„Gennemgaar man nu disse Tabeller, vil det ses, at der i
 „Virkeligheden ikke er Tale om nogen væsentlig Kvalitets-
 „forskkel, forsaavidt denne kan give sig til Kende gennem Tal-
 „værdier. Ganske vist viser Goldthorpe sig forholdsvis kvæl-
 „stoffattig (Tabel A., Kolonne 8) — her skal dog bemærkes, at
 „denne Bygsorts Kvælstofindhold gennem de 4 Aar har været
 „jævnt voksende fra 1·39 til 1·66 %, medens de andres har
 „været vekslende — men sammenligner man Mængderne af
 „Proteinstof i Humleurt, beregnede pr. 100 Gram Ekstrakt —
 „Proteinstofmængden i Humleurt er det nemlig, som har Be-
 „tydning i Praksis — vil det ses, at Forskellen mellem de 4
 „Bygsortets Kvalitet i saa Henseende kun er ringe.“

„Ogsaa som ekstraktgivende staar de 4 Bygsorter saa
 „temmelig ens. Ganske vist har man i Gennemsnit naaet
 „Maksimum af Ekstrakt ved Goldthorpebyg, og det hvad enten
 „der regnes ud fra vandfri Byg eller fra Bygget, som det mod-
 „tages fra Producenten. Men det fremgaar dog tydelig af
 „Tabel B., at der ikke har været en saadan Konstans i dette
 „Forhold, at der derpaa kan baseres nogen Paastand om
 „Kvalitetsfortrin hos Goldthorpebyg.“

„Ret iøjnefaldende er den Forskel, der viser sig ved Ud-
 „byttet af Køllemalt, beregnet efter vandfri Byg; Goldthorpe
 „rager her betydeligt op over de andre Sorter, men denne til-
 „syneladende Fordel neutraliseres formentlig ved den Egen-
 „skab hos Goldthorpebygget, hvorpaa allerede henpegedes i
 „den første Redegørelse, og som senere hvert Aar er iagttaget:
 „at Skallen er tynd, skør og saa løstsiddende, at Maltningen i
 „Praksis i ikke ringe Grad vanskeliggøres. Som Følge af dette
 „Forhold overgaar en Del af Bygkornene til Malt i utilstrække-
 „lig maltet Skikkelse uden at have lidt det Vægttab, som en

„regelmæssig gennemført Maltningssproces betinger. Desuden „giver Tabet af Skallen let Anledning til Skimmeldannelse.“

„Paastanden om en, i Tal udtrykt, væsentlig Kvalitets- „forskkel, som skulde kunne betinge en Prisforskkel mellem de „her omhandlede Bygsorter, synes, efter det her fremførte, ikke „ret vel at kunne opretholdes, og dette gælder i saa Tilfælde „tillige det fra Bygproducenters og disses Organ rejste „Krav til vort hjemlige Bygmarkeds Hovedaftager, Bryggeri- „industrien, om at honorere Forsøg, gaaende ud paa Indførslen „af nye Bygsorter ved at betale en Merpris for Forsøgsaf- „grøderne.“

Forholdet er altsaa dette, at i 1870 slog den daværende Ejer af Gl. Carlsberg med Styrke til Lyd for en Forbedring af den danske Maltbygproduktions Kvalitet. Dette skete ganske vist under Fremhævelse af det engelske Bygmarkeds For- dringer, men dog utvivlsomt ogsaa med den Betragtning for Øje, at en Forbedring af vor hjemlige Bygkvalitet, som vilde tilfredsstille de engelske Bryggerier, kun kunde blive til Gavn ogsaa for vor hjemlige Ølindustri.

Ca. 30 Aar senere hævder imidlertid den oven citerede Del af Gl. Carlsbergs Maltningssberetning en Betragtning, der ret beset gaar ud paa at betage Bygproducenterne enhver Forventning om, at det skulde være muligt gennem Valget af Bygsorten at paavirke Avlens Kvalitet i et saadant Om- fang, at dette faar Indflydelse paa Byggets Handelsværdi paa vort hjemlige Bygmarked. Thi naar det Produkt, der frem- stilles af henholdsvis Prentice-, Chevalier- og Goldthorpe-Byg, karakteriseres som i bogstavelig Forstand eins Bier saavel i Henseende til Kvalitet som — i hvert Fald i det Væsentlige — til Kvantitet, saa er der neppe Plads for Forventningen om ad den Vej at vinde positive Resultater m. H. t. Bygkvalitetens Forbedring. Det bør nemlig her erindres, at Bedømmelsen af Avlen efter de talrige Bygsorter, der herhjemme har været sammenlignede, saa at sige stedse har anvist henholdsvis Prentice- og Goldthorpebygget Plads paa de modstaaende Fløje af Bygsorternes kvalitative Rangskala som typiske Repræsen- tanter for Byg af resp. tarvelig og fin Kvalitet. Og af Gl. Carlsbergs Dom erfarer vi altsaa, at end ikke Avlen efter disse 2 Bygsorter normalt udviser en saa stor kvalitativ Af-

vigelse, at denne herhjemme skulde kunne betinge nogen Prisforskkel.

Gl. Carlsbergs Maltningberetning hævder altsaa, at der ingen Sandsynlighed er for, at Producenten, gennem Valget af Bygsorten, skulde kunne paavirke Avlens Kvalitet i et saadant Omfang, at Byggets Maltningværdi for Brugeren, for Konsumenten øges i saadan Grad, at denne skulde se sin Regning ved at betale en Overpris for Produktet.

Med Gl. Carlsbergs ledende Stilling i Ølindustrien for Øjeblikket bør det neppe vække Forundring, at de her berørte Forhold i Praksis har fundet Stadfæstelse ved de Fordringer og de Priser, som vor Ølindustri normalt anlægger ved Dækningskøb af indenlandsk Maltvare, idet Fordringerne — ud over Ønsket om at faa melet, let opløseligt, kvælstoffattigt Byg — væsentlig indskrænker sig til god Spireevne, passende hollandsk Vægt og sund, velbjærget Kondition, medens de betalte Priser selvfølgelig staar i Forhold hertil.

I Forhold til vort hjemlige Bygmarked er vi følgelig m. H. t. den kvalitative Side af Bygavlen naaede nøjagtig lige saa vidt, som foran omtalt for Hvedens Vedkommende, nemlig at Fordringerne ikke strækker sig ud over de rent elementære Kvalitetskriterier. Og de saaledes nedstemte Fordringer vil selv Landmændenes store Flertal have let ved at fyldestgøre.

Vor hjemlige Avl af Maltbyg er altsaa herved simplificeret i en for Producenterne tiltalende Grad. Dog kun forsaavidt angaar Afsætning til det hjemlige Forbrug. Thi i det Udland, der fungerer som Aftager for vort disponible Overskud af hjemmeavlet Maltvare, anlægger man vedblivende en anden Maalestok end herhjemme. Der staar Aftagere nemlig vedblivende paa det Standpunkt, at Byggets Farve og øvrige smukke Ydre er at anse for Egenskaber, der udøver en betydelig Indflydelse paa Byggets Værdi som Maltvare. Vi ser derfor i Henhold hertil, at i Udlandet kan 2 dansk avlede Bygpartier betinge en meget forskellig Handelsværdi, selv om de møder frem med samme hollandske Vægt og med samme Spireevne.

Det sidstnævnte Forhold tør ikke ganske overses. Thi heraf fremgaar, at den bedste Del af vort Lands Bygavl — hvad enten nu dennes finere Politur udelukkende skyldes Avlsstedets gunstige Beliggenhed eller er delvis fremkaldt ved

en maalbevidst Stræben efter at udvikle Kvaliteten — bør søge Anbringelse paa Udlandets Marked; i hvert Fald saa længe dette vedblivende anlægger en Overpris for saadant Byg. Hvor megen Vægt saa den enkelte Producent vil lægge paa at befordre Kvaliteten, maa jo nærmest blive en Smags-sag. Men idet man uden at træde Sandheden for nær tør hævde, at den indenlandske Ølindustri saa at sige slet ikke indlader sig paa at honorere de Kvalitetsgraduationer, der gaar ud over Fyldestgørelsen af de rent elementære Kvalitetskrav til ordinært Ø-Byg, samt at Udlandets Overpris for smukt dansk Maltbyg i de seneste Aar neppe er saa høj som tidligere, maa heraf fremgaa, at det i absolut overvejende Grad er det kvantitative Udbytte af Bygmarken, som betinger Afgrødens Salgsværdi. Og i Henhold hertil bliver det følgelig i end højere Grad end hidtil Hensynet til Foldydelsen, som maa være bestemmende ved Valget af den Bygsort, man vil dyrke. —

Vi har set, at Tallene fra de foran omhandlede Maltningsforsøg opstilles som Bevismateriale for, at der mellem de under Maltningsforsøgene inddragne 4 Bygsorter ikke bestaar nogen Kvalitetsforskel, der skulde kunne betinge en nævneværdig Prisforskel mellem disse. Nu vides det jo imidlertid, at det samme Bryggeri, som har anstillet de paagældende Maltningsundersøgelser, har ordinært set sin Regning ved i ret betydeligt Omfang fra Udlandet at indkøbe fint og forholdsvis kostbart Malt. Det Spørgsmaal ligger da nær, om nu ogsaa virkelig dette dyrt betalte Materiale vilde ved Maltningsforsøg, som de foretagne, præstere et Resultat, der talmæssig udtrykker dettes betydelige Merværdi i Sammenligning med vort hjemmeavlede Byg.

Der foreligger intet Bevis for, at dette vil være Tilfældet. Der er formentlig tværtimod snarest Anledning til at antage, at Talresultaterne fra Maltningsforsøg med dette Materiale kun i lidet fremtrædende Grad vilde divergere fra de Tal, der fungerer som Udtryk for det dansk avlede Bygs Maltningsværdi. Herved aabnes der imidlertid Adgang for den Formodning, at man kun med megen Varsomhed og al mulig Reservation tør anse de paagældende Talresultater fra Maltningsforsøgene som tilstrækkelig Maalestok for Bygprøvernes respektive Kvalitet og Værdi som Maltningsobjekt. Der er

altsaa behørig Hjemmel for den Formodning, at der maa være andre Faktorer end det talmæssige Maltningresultat, som betinger en Bygprøves Værdi som Maltvare.

Men hermed turde i Virkeligheden være hjemlet Adkomst for Opretholdelsen af det Haab, at man i Udlandet endnu i rum Tid vil være rede til, uanset Talresultaterne af vore hjemlige Maltningforsøg og uanset den herhjemme herskende Mening, at honorere vore finere Bygkvaliteter med en Ekstrapris, som ikke er væsentlig lavere end den, Udlandet hidtil har været villig til og formentlig derfor har ment at se sin Regning ved at præstere.

Selv om imidlertid dette Haab bliver indfriet, vil dog den senere Tids Udvikling naturlig have medført, at der her hjemme er bleven stille om Maltbygspørgsmaalet i Sammenligning med den Interesserethed, hvormed saavel Producenter som Aftagere omfattede dette Spørgsmaal i Halvfjerserne og Firserne, da man endnu troede, at Udviklingen af Bygkvaliteten var et Spørgsmaal af virkelig nationaløkonomisk Betydning.

Vor Tids Produktion foregaar jo under Sammenslutningens og Stordriftens Tegn. Ogsaa for vor hjemlige Ølindustri gælder dette. Og vil man undgaa en ensidig Bedømmelse af den Kendsgerning, at dennes Fordringer til indenlandsk Maltvare ikke anlægges højere, end at de ordinært tilfredsstilles af Maltbygproducenternes overvejende Flertal, tør det ingenlunde overses, at vor Tids Stordrift i fremtrædende Grad lægger Vægt paa, at det Raamateriale, den anvender, er saa ensartet som muligt. Og i Forbindelse hermed kunde der jo maaske peges paa den Mulighed, at Ølindustriens Teknik i vor Tid er naaet til en saadan Udvikling, at den i forholdsvis vid Udstrækning formaar at neutralisere selv saadanne Kvalitetsmangler ved Raavaren, som under en mindre fuldkommen Teknik kunde blive skæbnesvangre for Produktet. Under de saaledes foreliggende Omstændigheder er der jo i og for sig intet at sige til, at vore hjemlige Bryggerier anlægger deres Krav til Raavaren netop saaledes, at disse normalt fyldestgøres af en tilstrækkelig omfattende Del af Indlandets Bygproduktion.

Og vi Producenter har jo kun at fungere som Konsumens lydøre og lydige Tjenere. Thi det er selvfølgelig Forbrugerne

der har at opstille de Krav, hvorefter Producenterne sig haver at rette — og ikke omvendt. Saaledes ogsaa paa Bygproduktionens Omraade. Og har Bygproducenterne herhjemme vidst saa nogenlunde at finde sig til Rette, saa længe Hensynet til Byggets Kvalitet indtog en fremskudt Plads paa Dagsordenen, vil de sikkert i end højere Grad vise sig den nu foreliggende Situation voksen, hvor Formaålet for Bygproduktionen i alt væsentligt — i hvert Fald for Bygproducenternes store Flertal — er simplificeret til, dels at faa det størst mulige kvantitative Udbytte af Avlen og dels i saa høj Grad, som det overhovedet er muligt, at søge Byggets Kvalitet hævet ved tidlig Udsæd i velbehandlet Jord efter passende Forfrugt, samt ved omsigtsfuld Bjærgning af Afgrøden. De ideligt tilbagevendende Klager fra Ølindustrien over, at Bygget ikke leveres i gode og sunde Varer, maa være en stærk Opfordring til Producenterne om at lægge særlig Vægt paa denne Side af Sagen.

Under disse Omstændigheder er der imidlertid ingensomhelst Anledning til at opretholde Forsøgsvirksomheden vedrørende vor Bygavl og vor Hvedeavl som et særligt Departement, udskilt fra den Institution — Statens Planteavlsudvalg — som den øvrige Planteforsøgsvirksomhed herhjemme er underlagt.

Det maa jo nemlig erindres, at naar det i sin Tid blev fundet naturligt saaledes at etablere Byg- og Hvedeforsøgsvirksomheden som noget for sig selv, var Aarsagen hertil den, at de kvalitative Undersøgelser, som denne Forsøgsvirksomhed skønnedes at kræve, ikke lod den falde i Traad med vor øvrige hjemlige Planteavlsforsøgsvirksomhed. Dette Hensyn gælder jo imidlertid ikke længere. Thi ganske vist vil der ogsaa fremtidig kunne tænkes Anledning til nu og da at lade en mindre eller større Del af Materialet fra Bygforsøgene underkaste faglig Bedømmelse, saaledes som denne er foretaget overfor det her omhandlede Bygforsøgsmateriale. Men en saadan er overmaade let tilvejebragt. Og bortset herfra vil de kvalitative Undersøgelser, som en tidssvarende Forsøgsvirksomhed i Hvede- og Bygavlens Interesse vil kræve, i ingen Henseende gaa ud over, hvad der i saa Henseende gælder for Forsøgsvirksomheden vedrørende vore øvrige Kulturplanter.

Under de foreliggende Omstændigheder er der følgelig kun Anledning til med Glæde at hilse Planteavlsudvalgets Beredvillighed til at overtage Forsøgsboet efter Maltbyg- og Hvedeudvalget. At nemlig denne Forsøgsvirksomheds Fortsættelse dermed vil være underlagt det rette Forum og deponeret i de rette Hænder, turde være hævet over enhver Tvivl. Den tidsvarende og smukke Plan, hvorefter Statens Planteavlsudvalg tænker sig denne Virksomhed fortsat, giver i hvert Fald de bedste Løfter i saa Henseende.

Maatte saa disse Løfter i Tidernes Løb blive indfrie! Og maatte det i Fremtiden lykkes Statens Planteavlsudvalg at underbygge vort Lands Hvede- og Bygavl med den Adgang til det bedst mulige Avlsmateriale, hvoraf Dyrkningens økonomiske Resultat i saa væsentlig Grad afhænger. — Ingen kan oprigtigere end jeg ønske Planteavlsudvalget Held og Lykke til Løsningen af denne Opgave!